

กองมุกคณະเทศ เณ โดยการเกษศ
การในเทศ โน โดยพระจอมเกล้าฯ ซาดกระบัง

โครงการผลิตมิวสิควิดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน

SENIOR PROJECT ON I-SAN FARMER FOLKWAY MUSIC VIDEO

วิรัชย์ รุ่งราม่า

พ.ศ. 2549

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

DEPARTMENT AGRICULTURAL TECHNIQUE, FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาพิเศษ

T099479

เรื่อง

โครงการผลิตมิวสิควิดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน

SENIOR PROJECT ON I-SAN FARMER FOLKWAY MUSIC VIDEO

โดย

วีรชัย รุ่งธามมา

รฟ.

๖๘๒๕๑

๒๕๕๙

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... ๘๙๔๗๙

วันเดือนปี..... ๒๕๕๙

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)

พ.ศ. ๒๕๕๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

โครงการผลิตมิวสิควิดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน

SENIOR PROJECT ON I-SAN FARMER FOLKWAY MUSIC VIDEO

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์เกษตร
เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2549

.....
.....

นาย วีรชัย รุ่งธาม
ผู้ศึกษา

.....
.....

อาจารย์ อนุรักษ์ สงคราม
ค.ม. (สัตวศาสตร์ศึกษา)

ประธานกรรมการสอบปัญหาพิเศษ

.....
.....

อาจารย์ ดร. กนก เลิศพานิช
ปร.ด. (ชีววิทยา สาขา นิเวศวิทยา)
กรรมการสอบปัญหาพิเศษ

.....
.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชมาภรณ์ ชันธ์ศรี
ค.ม. (สัตวศาสตร์ศึกษา)

หัวหน้าภาควิชาเทคนิคเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : โครงการผลิตมิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรรมภาคอีสาน
 โดย : นาย วีรชัย รุ่งรามมา
 ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (นิเทศศาสตรบัณฑิต)
 สาขาวิชาเอก : นิเทศศาสตร์เกษตร
 ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ : .....

(อาจารย์ ญัฐกร สงคราม)

30 / 3 / 2549

มิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรรมภาคอีสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตมิวสิควีดีโอที่ถ่ายทอดชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรรมภาคอีสานที่มีคุณภาพ โดยทำการผลิตทั้งหมด 3 เพลง และวิธีดำเนินการศึกษาเริ่มจาก การวิเคราะห์ การออกแบบ และการพัฒนาสื่อ โดยมีการประเมินคุณภาพในเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นจึงนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 20 คน เพื่อประเมินตามพึงพอใจในการชม

จากการประเมินด้านสื่อและเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่าต้องปรับปรุงเรื่อง การหาตัวแสดง การหาภาพมาตัดต่อให้สอดคล้องกับเพลงในบางตอน ส่วนเนื้อหาของเพลงต้องมีภาษาอีสานสอดแทรกอยู่ด้วย โดยรวมแล้วสื่อสามารถถ่ายทอดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรรมภาคอีสานได้

การประเมินด้านความพึงพอใจกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า หลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้ชมมิวสิควีดีโอแล้ว สามารถทำให้เกิดความพึงพอใจกับกลุ่มตัวอย่างได้ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 2.83 และได้รับคำชมจากกลุ่มตัวอย่างในเรื่อง การแต่งเพลง การนำเสนอมีการจูงใจและความน่าสนใจ เนื้อร้องสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า มิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรรมภาคอีสานนี้มีคุณภาพที่ดี สามารถนำไปใช้เผยแพร่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

จากการศึกษาปัญหาพิเศษ เรื่อง โครงการผลิตมิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรรมภาคอีสาน ในครั้งนี้ได้ลุล่วงไปได้ด้วยดี ต้องขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ณัฐกร สงคราม ประธานกรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และท่าน อ.ดร. กนก เลิศพานิช กรรมการปัญหาพิเศษ ที่คอยให้คำปรึกษาและแนะนำในเรื่องการผลิตมิวสิควีดีโอ และคอยตรวจสอบข้อผิดพลาดพร้อมให้คำชี้แนะที่ดีตลอดมา ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคเรื่องการแต่งเพลง ดนตรีประกอบเพลง และเรื่องการถ่ายทำอีกมากมายก็ตาม แต่ก็ยังมีใจสู้และพยายามทำงานชิ้นนี้ต่อไปจนสำเร็จ ขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ช่วยประเมินด้านสื่อและเนื้อหา พร้อมทั้งให้คำแนะนำและแก้ไขจนมิวสิควีดีโอชิ้นนี้ออกมาถ่ายทอดเป็นเรื่องราววิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในภาคอีสานได้

ปัญหาพิเศษฉบับนี้คงไม่อาจเสร็จสมบูรณ์ได้เลยถ้าหากไม่มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆของภาควิชาเทคนิคเกษตร และพีล่ายันต์ นามธรรม เจ้าหน้าที่ห้องโทรทัศนที่คอยช่วยเหลือ คอยอำนวยความสะดวกในเรื่องการยืมอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ การใช้ห้องตัดต่อ อย่างเต็มใจ และขอบคุณเพื่อนๆที่คอยช่วยเหลือเรื่องการอัดเสียงให้ความร่วมมือเรื่องการถ่ายทำ

นอกจากนี้ต้องขอขอบพระคุณผู้ปกครองที่คอยสนับสนุนในด้านการเงินจนทำให้ปัญหาพิเศษในครั้งนี้ออกมาเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ได้

วีรชัย รุ่งราม่า

มีนาคม 2549

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญรูปภาพ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
ขอบเขตของการศึกษา	1
วิธีดำเนินการศึกษา	2
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
วิถีชีวิตของผู้คนภาคอีสาน	3
ลักษณะทางภูมิศาสตร์	3
วิถีชีวิต	4
ภาษาพูด	5
ประเพณี วัฒนธรรม	6
การประกอบอาชีพเกษตรกรรม	7
ความหมายและกระบวนการผลิตมิวสิควีดีโอ	8
ความหมายของมิวสิควีดีโอ	8
รูปแบบของมิวสิควีดีโอ	10
กระบวนการผลิตมิวสิควีดีโอ	10
โครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
โครงการ การทำรายการโทรทัศน์มิวสิควีดีโอและมิวสิควีดีโอ	12
งานวิจัย การศึกษาโครงการดัดแปลงเรื่องสั้นให้เป็นภาพยนตร์ขนาดสั้น	13
โครงการ วิดีทัศน์เพื่อการส่งเสริมและเผยแพร่ เรื่องการเลี้ยงตะพาบน้ำ	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 3 การออกแบบและพัฒนา	
ขั้นตอนรวบรวมและวิเคราะห์	15
ขั้นตอนการออกแบบ	15
สคริปต์เพลง	16
ขั้นตอนการพัฒนาโมดูลวีดีโอ	23
บทที่ 4 ผลการทดลอง	
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	29
ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	29
ตอนที่ 2 ผลการจัดความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง	30
ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง	30
บทที่ 5 บทวิจารณ์และสรุป	
สรุปผลการศึกษา	32
วิจารณ์การศึกษา	32
ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา	33
ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	33
บรรณานุกรม	34
ภาคผนวก	
- ภาคผนวก ก	36
- ภาคผนวก ข	41
- ภาคผนวก ค	43
- ภาคผนวก ง	47
ประวัติผู้ศึกษา	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	29
2	ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง	30
3	ตารางแสดงเวลาและแผนการดำเนินงาน	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1. ตัวอย่างภาพที่ถ่ายทำ	23
2. ตัวอย่างภาพการตัดต่อมิวสิควีดีโอ	24
3. รูปหน้าปกกล่องบรรจุภัณฑ์	25
4. ตัวอย่างภาพการจัดนิทรรศการ	27
5. ตัวอย่างเพลงถิ่นอีสาน	37
6. ตัวอย่างเพลงสัญญาบ้านนอก	38
7. ตัวอย่างเพลงเทคนิคอำลา	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ
(Introduction)

1.ความเป็นมาและความสำคัญ

ในอดีตถึงปัจจุบันคนอีสานนิยมทิ้งถิ่นฐานบ้านเรือนเข้ามาหางานทำในเมืองหลวง มีทั้งการมาอยู่ชั่วคราวและย้ายถิ่นฐานบ้านเรือนเข้ามา ดังจะเห็นได้ว่าคนอีสานมีอยู่ทั่วประเทศในเมืองหลวง ปัจจัยหลักที่ทำให้คนอีสานทิ้งถิ่นฐานเข้ามาอยู่ในเมืองหลวงเป็นจำนวนมากก็คือ เรื่องความยากจน การว่างงาน การศึกษา แต่อย่างไรก็ตามภาคอีสานก็ยังเป็นดินแดนที่ยังมีความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ซึ่งมีเกษตรกรรมเป็นเสาหลัก รวมทั้งมีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม สืบทอดกันมาจากรุ่นปู่ย่าตายาย ที่มีความแตกต่างจากภาคอื่นในหลายๆเรื่อง

เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายรักถิ่นฐานบ้านเกิดของชาวอีสาน ที่ต้องการให้คนอีสานลงเห็นถึงความสำคัญและร่วมกันกลับไปพัฒนาบ้านเกิดผู้จัดทำในฐานะคนอีสานคนหนึ่งที่บ้านเกิดเข้ามาอาศัยอยู่ในเมืองหลวง จึงจัดทำโครงการผลิตมิวสิควิดีโอ ที่มีเนื้อหาของเพลงและภาพที่ถูกต้องและชัดเจนขึ้น เพื่อสะท้อนความเป็นอยู่วิถีชีวิตของคนอีสานในเรื่องจะเป็นการบรรยายภาพบรรยายภาค วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในภาคอีสานประกอบกับเพลงที่มีเนื้อหากินใจ จัดทำเป็นสื่อและเผยแพร่ในรูปแบบของวีดีโอดีวีดี เพื่อให้คนอีสานได้กลับไปร่วมกันพัฒนาบ้านเกิด

2.วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อผลิตมิวสิควิดีโอถ่ายทอดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรภาคอีสานที่มีคุณภาพ

3.ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการผลิตมิวสิควิดีโอเพื่อเป็นการถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร การใช้ชีวิตบรรยายภาคทั่วไปของภาคอีสานมีเนื้อหาของเพลงสอดคล้องกับเรื่องราวต่างๆในภาพโดยนำเสนอในรูปแบบของดีวีดีประกอบด้วยภาพภาพเคลื่อนไหว และเสียงเพลงที่มีการแต่งขึ้นใหม่โดยเฉพาะโดยแบ่งออกเป็น 3 เพลง คือ 1.เพลงถิ่นอีสาน มีความยาว 3 นาที 2.เพลงสัญญาบ้านนอก มีความยาว 4 นาที 3.เพลงเทคนิคอำลา มีความยาว 2 นาทีครึ่ง ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายคือบุคคลทั่วไปที่สนใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของภาคอีสานและคนอีสานที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. วิธีดำเนินการศึกษา

4.1 ขั้นตอนรวบรวมและการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการ

4.1.1 รวบรวมและศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอยู่วิถีชีวิตของเกษตรกรและสภาพบรรยากาศทั่วไปของภาคอีสาน

4.1.2 ศึกษารูปแบบและกระบวนการผลิตมิวสิควิดีโอ

4.1.3 ศึกษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Adobe Premiere Pro และ Edius ที่ใช้สำหรับตัดต่อมิวสิควิดีโอ

4.2 ขั้นตอนวางแผนและออกแบบสื่อมิวสิควิดีโอ

4.2.1 วางโครงเรื่อง แต่งเพลงและลำดับเนื้อหาของเพลงเพื่อให้สอดคล้องกับมิวสิค

4.2.2 เขียนสคริปต์ เนื้อหา และStoryboard

4.2.3 เลือกลสถานที่และตัวแสดง

4.3 ขั้นตอนการผลิตสื่อมิวสิควิดีโอ

4.3.1 บันทึกเสียงเพลงที่แต่งเอง แล้วตัดต่อด้วยโปรแกรม Soundforge

4.3.2 ลงพื้นที่ภาคอีสาน ถ่ายภาพบรรยากาศความเป็นอยู่ทั่วไปของคนอีสานแล้วนำมาตัดต่อด้วยโปรแกรม Adobe Premiere Pro และ Ediusตัดต่อพร้อมใส่เพลงและทำตัวอักษรเพลง

4.3.3 นำมิวสิควิดีโอที่ตัดต่อเสร็จแล้วบันทึกลงในแผ่น DVD และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตเกษตรกร ด้านการผลิตมิวสิควิดีโอ และการแต่งเพลง 3 คน ประเมิน

4.4 ขั้นตอนการทดลองใช้สื่อกับกลุ่มเป้าหมายและวิเคราะห์ผล

4.4.1 นำสื่อไปจัดแสดงนิทรรศการผลงาน และให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ประเมิน

4.4.2 นำผลและข้อเสนอแนะที่ได้มาวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดเพื่อให้สื่อมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4.4.3 หลังจากปรับปรุงแก้ไขสื่อจนเสร็จสมบูรณ์ จึงทำการสรุปผลการศึกษาที่รวบรวมทั้งมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาในครั้งต่อไป ตลอดจนประโยชน์ของผลการศึกษาที่ได้ลงในปัญหาพิเศษฉบับสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

ในการผลิตมิวสิควีดีโอถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรรมภาคอีสานผู้จัดทำได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ ตำรา หนังสือ วิจารณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งเว็บไซต์ในระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้เป็นแนวทางและข้อมูลในการดำเนินงาน ซึ่งแบ่งเป็นหัวข้อต่างๆดังนี้

1. วิถีชีวิตของผู้คนภาคอีสาน
2. ความหมายและกระบวนการผลิตมิวสิควีดีโอ
3. โครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. วิถีชีวิตของผู้คนภาคอีสาน

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสาน ประกอบด้วย 19 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อ่างทอง อุดรธานี และ อุบลราชธานี มีพื้นที่ประมาณ 170,226 ตารางกิโลเมตร หรือ 1 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ตั้งอยู่บนที่ราบสูงโคราช ภูมิประเทศ ทั้งภาคยกตัวสูงเป็นขอบแยกตัวออกจากภาคกลางอย่างชัดเจน ประกอบด้วยเทือกเขาสูงทางทิศตะวันตกและทิศใต้ เทือกเขาทิศตะวันตกมีความสูงเฉลี่ย 500-1,000 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล มียอดเขาที่สูงที่สุดในภาคอีสานคือ ยอดภูหลวง มีความสูง 1,571 เมตร และภูกระดึงสูง 1,325 เมตร เป็นแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำพอง แม่น้ำเลย แม่น้ำพรม แม่น้ำชีและลำตะคอง ทางด้านทิศใต้มีเทือกเขาสันกำแพง และเทือกเขาพนมดงรัก กั้นระหว่างภาคอีสานของไทย กับ กัมพูชา และลาว มีความสูงเฉลี่ย 400-700 เมตรยอดเขาเขียวเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดอยู่ทางตอนใต้ สูงประมาณ 1,292 เมตรส่วนตอนกลางของภาคมีเทือกเขาภูพานทอดตัวจากเหนือลงสู่ทิศใต้ แบ่งภาคอีสานออกเป็น 2 ส่วน คือ แอ่งโคราช คือ บริเวณแถบลุ่มแม่น้ำชี และแม่น้ำมูล มีพื้นที่ 3 ใน 4 ของภาคอีสานทั้งหมด แอ่งสกลนคร คือบริเวณตอนเหนือของเทือกเขาภูพาน และบริเวณที่ราบลุ่มน้ำโขง

ทิศเหนือ-ติดสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันออก-ติดแม่น้ำโขง ผังตรงข้ามแม่น้ำโขงคือสาธารณรัฐประชาธิปไตย

ประชาชนลาว

ทิศใต้-ติดประเทศกัมพูชาโดยมีเทือกเขาพนมดงรักกั้นเขตแดน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่วางไว้สำหรับอาจารย์ใช้ตรวจสอบเพื่อตรวจสอบว่างานนี้ไปเอาจากตรงไหนไป ประโยชน์ของการนำเอกสารนี้ไปใช้
ทิศตะวันตก - ติดภาคกลางและบางส่วนของภาคเหนือ แบ่งเขตการปกครองเป็น 2
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาค คือ (แบ่งตามที่ตั้ง ภาคอีสานตอนบนตั้งอยู่บนแอ่งสกลนคร ส่วนภาคอีสานตอนล่างตั้งอยู่บนแอ่งโคราช)

ภาคอีสานตอนบน : กาฬสินธุ์, ขอนแก่น, นครพนม, มหาสารคาม, มุกดาหาร, ร้อยเอ็ด, สกลนคร, หนองคาย, หนองบัวลำภู, อุดรธานี, เลย

ภาคอีสานตอนล่าง : ชัยภูมิ, นครราชสีมา, บุรีรัมย์, ยโสธร, ศรีสะเกษ, สุรินทร์, อำนาจเจริญ, อุบลราชธานี

1.2 วิถีชีวิต

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือที่นิยมเรียกกันจนติดปากว่า ภาคอีสาน เป็นภูมิภาคที่มีความโดดเด่น มีความหลากหลายทั้งทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ด้วยขนาดของภูมิภาคที่กินพื้นที่กว่า 1 ใน 3 ของพื้นแผ่นดินไทย จึงทำให้ภูมิภาคแห่งนี้มีจำนวนประชากรมากที่สุดในประเทศและมีความหลากหลายของเชื้อชาติประชากรอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนั้นยังเป็นภูมิภาคที่มีปัญหาในด้านต่าง ๆ มากที่สุด เช่น ปัญหาความแห้งแล้ง ความยากจน การอพยพย้ายถิ่นของประชากรเพื่อหางานทำ ปัจจุบันปัญหาต่างๆได้รับการแก้ไขไปบ้างแล้วทำให้ภาคอีสานทุกวันนี้มีความเจริญเท่าเทียมกับภาคอื่นๆ ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของตนคือ หญิงมักจะนุ่งผ้าซิ่นทอ ด้วยฝ้ายมีเชิงคลุมเลยเข้าไปเล็กน้อย สวมเสื้อแขนสั้น ผู้สูงอายุมักตัดผมสั้นไว้จอน ส่วนผู้ชายไม่ค่อยมีรูปแบบที่แน่นอนนัก แต่มักนุ่งกางเกงมีขาครึ่งน่องหรือนุ่งใส่รองเท้าใหม่ อย่างไรก็ตามเครื่องแต่งกายดังกล่าวจะพบน้อยลง ในปัจจุบันประชากร วัยหนุ่มสาวจะแต่งกายตามสมัยนิยมอย่างที่พบเห็นในที่อื่น ๆ ของประเทศ แต่ก็สามารถหาชมการแต่งกายของชาวอีสานแบบดั้งเดิมได้ตามหมู่บ้านในชนบท ชาวอีสานที่อาศัยอยู่ในที่ราบสูงโคราช จะประกอบด้วยกลุ่มชนหลายเผ่า เช่น ชาวไทยอีสาน ลาว เวียดนาม(ญวน) เขมร ลัวะ (กูย) แสก ย้อ ผู้ไทย กะลั (ไซ) รวมทั้งไทยโคราช ซึ่งแต่ละเผ่ามีความแตกต่างกันทั้งทางด้านภาษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีการดำเนินชีวิต แต่วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยึดมั่นอยู่ในจารีตประเพณี ที่เรียกว่า "ฮีตบ้านคองเมือง" และ "ฮีตสิบสอง คองสิบสี่" สอนให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ร่วมกิจกรรมสังคมและ งานบุญงานกุศลเป็นประจำ ทำให้การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันของกลุ่มชนต่างๆ เหล่านี้มีความสุขตลอดมาตราบถึงปัจจุบัน ด้วยอุปนิสัยขยันขันแข็ง และสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ จิตใจผ่องใสอ่อนโยน และเวลาที่ว่างจากการทำนา จึงคิดค้นสร้าง สรรค์งานศิลป์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ผ้าไหมลายสวย ผ้าฝ้ายทอมือที่นับวันจะหายาก ข้าวของเครื่องใช้ เครื่องจักสาน และเครื่องปั้นดินเผา เดิมผลิตเพื่อใช้เองในครัวเรือนและแลกเปลี่ยนระหว่างกันในกลุ่มชน ต่อมาผลิตได้เป็นจำนวนมาก จึงนำออกจำหน่ายสร้างรายได้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่ง ความอุดมสมบูรณ์ด้วยธรรมชาติที่สวยงามบนยอดเขาสูงหลายแห่ง แหล่งรวมอารยธรรมโบราณนับพันปี ที่ทรงคุณค่า ทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนวัฒนธรรมพื้นบ้าน วิถีชีวิตที่เรียบง่าย

เอกลีลา เป็นเอกลักษณ์ที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ง่าย และความมั่นใจของชาวอีสาน ยังคงเป็นเสน่ห์ที่มัดใจ ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนภาคอีสานอย่างต่อเนื่อง

1.3 ภาษาพูด

ภาษาพูดของคนอีสานในแต่ละท้องถิ่นนั้นจะมีสำเนียงที่แตกต่างกันออกไป ตามสภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีอาณาเขตติดต่อกับถิ่นใดรวมทั้งบรรพบุรุษของท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย เช่น แถบจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ มีชายแดนติด กับเขมร สำเนียงและรากเหง้าของภาษาก็จะมีคำของภาษาเขมรปะปนอยู่ด้วย ทางด้านจังหวัด สกลนคร นครพนม มุกดาหาร หนองคาย เลย ที่ติดกับประเทศลาวและมีชาวเวียดนามเข้ามาอาศัยอยู่ค่อนข้างมากก็จะมีอีกสำเนียงหนึ่ง ชนเผ่าดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นๆ ก็จะมีสำเนียงที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองและยังคงรักษาเอกลักษณ์นั้นไว้ ตราบจนปัจจุบัน เช่น ชาวภูไท ในจังหวัดมุกดาหารและนครพนม ถึงแม้ชาวอีสานจะมีภาษาพูดที่มีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น แต่ในภาษาอีสานก็มีสิ่งหนึ่งที่ยังคงมีความคล้ายกันก็คือ ลักษณะของคำและความหมายต่างๆ ที่ยังคงสื่อความถึงกันได้ทั่วทั้งภาค ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ชาวอีสานต่างท้องถิ่นกันสามารถสื่อสารกันได้เป็นอย่างดี ถ้าจะถามว่าภาษาถิ่นแท้จริงของชาวอีสานใช้กันอยู่ที่ใดคงจะตอบไม่ได้ เพราะภาษาที่คนในท้องถิ่นต่างๆ ใช้กันก็ล้วนเป็นภาษาอีสานทั้งนั้น ถึงแม้จะเป็นภาษาที่มีความแตกต่างกัน แต่ก็มีรากศัพท์ในการสื่อความหมายที่คล้ายคลึงกัน เรื่องของภาษาในปัจจุบันชาวอีสานตามเมืองใหญ่ โดยเฉพาะเวียงจันทน์ได้หันมาใช้ภาษาไทยกลางกันมากขึ้น เพราะเวียงจันทน์ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษา ที่ดีเทียบเท่ากับคนในภาคกลาง หรือกรุงเทพมหานคร ทำให้ภาษาอีสานเริ่มลดความสำคัญลง เช่นเดียวกับภาษาพื้นเมืองของภาคอื่นๆ แต่ผู้คนตามชนบทและคนเฒ่าคนแก่ยังใช้ภาษาอีสานกันเป็นภาษาหลักอยู่ ทั้งนี้คนอีสานส่วนใหญ่จะสามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาอีสานของท้องถิ่นตนเองและภาษาไทยกลาง หากท่านเดินทางไปในชนบทของอีสานจะพบการใช้ภาษาถิ่นที่แตกต่างกันไปดังที่กล่าวมาแล้ว แต่คนอีสานเหล่านี้โดยเฉพาะ เวียงจันทน์ก็สามารถสื่อสารกับท่านเป็นภาษาไทยกลางได้อีกด้วย ทั้งนี้เพราะเวียงจันทน์ชาวอีสานใหญ่ จะเข้ามาหางานทำในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อก่อนจะไปหางานทำเฉพาะหลังฤดูทำนา แต่ในปัจจุบันเวียงจันทน์ส่วนใหญ่จะเข้ากรุงเทพฯ และทำงานที่นั่นตลอดทั้งปี ชาวอีสานที่ไปต่างถิ่นนอกจากจะหางานทำแล้ว ก็ยังมีการเผยแพร่วัฒนธรรมรวมทั้งภาษาของตนเองไปในตัว จะเห็นได้จากในปัจจุบันชาวไทยจำนวนมากเริ่มเข้าใจภาษาอีสาน ทั้งจากเพลงลูกทุ่งภาษาอีสานที่ได้รับความนิยมกันทั่วประเทศและจากคนรอบตัวที่เป็นคนอีสาน ทำให้ภาษาอีสานยังคงสามารถสืบสานต่อไปได้อยู่ ถึงแม้จะมีคนอีสานบางกลุ่มเลิกใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ประเพณี วัฒนธรรม

ภาคอีสานเป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรมและประเพณี แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นแต่ละจังหวัด ศิลปวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นตัวบ่งบอกถึงความเชื่อ ค่านิยม ศาสนาและรูปแบบการดำเนินชีวิตตลอดจนอาชีพของคนในท้องถิ่นนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี สาเหตุที่ภาคอีสานมีความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรมประเพณีส่วนหนึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการเป็นศูนย์รวมของประชากรหลากหลายเชื้อชาติ และมีการติดต่อสัมผัสกับประชาชนในประเทศใกล้เคียง จนก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน ทางวัฒนธรรมขึ้น เช่น ประชาชนชาวอีสาน แถบจังหวัดเลย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศลาว ประชาชนของทั้งสองประเทศมีการเดินทางไปมาหาวัน ทำให้เกิดการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมและประเพณีระหว่างกัน ซึ่งเราจะพบว่าชาวไทยอีสานและชาวลาวแถบลุ่มแม่น้ำโขงมีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายๆกัน และรูปแบบการดำเนินชีวิตก็มีความคล้ายคลึงกันด้วย รวมทั้งชาวเวียดนามที่อพยพเข้ามาในช่วงสงครามเวียดนาม ก็ได้นำเอาศิลปวัฒนธรรมของเวียดนามเข้ามาด้วย ถึงแม้ปัจจุบันชาวเวียดนามเหล่านี้จะได้ปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมของท้องถิ่นอีสาน (เพื่อให้การดำรงชีวิตเป็นไปอย่างราบรื่น) โดยเฉพาะชาวเวียดนามที่เป็นวัยรุ่นในปัจจุบันได้รับการศึกษาที่ดีเหมือนกับชาวไทยทุกประการ จนแทบแยกไม่ออกว่าเป็นคนไทยอีสานหรือคนเวียดนามกันแน่ ส่วนใหญ่ก็จะเห่อวัฒนธรรมตะวันตก(เหมือนเด็กวัยรุ่นของไทย)จนลืมวัฒนธรรมอันดีงามของตัวเอง แต่ก็ยังมีชาวเวียดนามบางกลุ่มส่วนใหญ่เป็นคนสูงอายุยังคงยึดมั่นกับวัฒนธรรมของตนเองอยู่อย่างมั่นคง ส่วนประชาชนที่อยู่ทางจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา มีการติดต่อกันกับประชาชนชาวกัมพูชาก็จะรับเอาวัฒนธรรมของกัมพูชามาประยุกต์ใช้ ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว วัฒนธรรมประเพณีของคนทั้งสองเชื้อชาติก็มีความคล้ายคลึงกันอยู่แล้ว จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าภาคอีสาน เป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและวัฒนธรรมต่างๆ ก็มีความแตกต่างกันตามแต่ละท้องถิ่นและแตกต่างจากภูมิภาคอื่นๆของไทยอย่างเห็นได้ชัด ทั้งวัฒนธรรมทางด้านการดำรงชีวิตและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ซึ่งเราสามารถสังเกตรูปแบบวัฒนธรรมที่ดีงามของชาวอีสานผ่านทางประเพณีต่างๆที่ชาวอีสานจัดขึ้นซึ่ง ศิลปะของชาวอีสานมีพัฒนาการมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล ดังจะเห็นได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่างๆที่ค้นพบ ไม่ว่าจะเป็นที่อุทยานประวัติศาสตร์บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี อุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี หรือถ้ำฝ่ามือแดง จังหวัดมุกดาหาร ฯลฯ (ซึ่งบางแห่งเชื่อกันว่ามีความเก่าแก่ที่สุดในโลก) ล้วนแสดงให้เห็นว่าบรรพบุรุษของชาวอีสานรู้จักใช้งานศิลปะพวกภาพและสัญลักษณ์ต่างๆเป็นตัวสื่อความหมายมาเป็นเวลานาน และยังรู้จักเลือกใช้สีและวัสดุที่มีความคงทน สามารถทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศและการกัดกร่อนได้เป็นอย่างดีตราบถึงปัจจุบัน ที่ยังคงบอกไม่ว่าการณ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่องราวการดำเนินชีวิตของบรรพบุรุษของชาวอีสานยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาได้เป็นอย่างดี ซึ่ง นักวิชาการและนักประวัติศาสตร์หลายท่านพยายามศึกษาว่าคนยุคก่อนประวัติศาสตร์เหล่านี้ใช้สิ่งที่ทำ มาจากอะไรจึงสามารถคงทนได้นานเช่นนี้ แต่ก็ยังไม่สามารถไขข้อสงสัยนี้ได้ เชื่อว่าในอนาคตไม่ช้านี้ คงจะสามารถค้นพบความจริงที่เก็บซ่อนมาเป็นเวลายาวนาน และเมื่อถึงเวลานั้นเราอาจจะหันกลับไป ใช้กรรมวิธีเช่นเดียวกับที่บรรพบุรุษของเราเคยใช้ หลังจากที่เรารู้เทคโนโลยีสมัยใหม่มา นาน นอกจากนี้การสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัยก็นับเป็นหนึ่งในศิลปะที่ชาวอีสานภาคภูมิใจ บ้านเรือน ของชาวอีสานสร้างสถาปัตยกรรมที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากรุ่นบรรพบุรุษ เริ่มจากเถียงนา น้อย ค่อยๆกลายมาเป็นบ้านไม้ที่มีความคงทนถาวร จนในปัจจุบันเป็นบ้านก่ออิฐถือปูนเป็นส่วนใหญ่แต่ก็ยังมีบ้านเรือนเป็นจำนวนมากที่ยังคงอนุรักษ์รูปแบบสถาปัตยกรรมอีสานโบราณไว้เป็นอย่างดี สถานที่ที่เราจะสามารถชมศิลปะแบบอีสานได้ดีที่สุดคือตามศาสนสถานวัดวาอารามต่าง ซึ่งถือเป็น ศูนย์รวมในการทำกิจกรรมต่างๆของผู้คนในชุมชนมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล วัดวาอารามต่างๆล้วน ได้รับการดูแลรักษาจากพระสงฆ์และคนในชุมชนเป็นอย่างดี ทำให้เป็นแหล่งสืบสานศิลปะอีสานที่มี มาแต่โบราณจนตราถึงปัจจุบันยุคที่ผู้คนชาวอีสานเริ่มล้มศิลปะที่ดั้งเดิมของตัวเองไปแล้ว

1.5 การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

อาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือการเพาะปลูก พืชที่สำคัญคือ ข้าว มันสำปะหลัง ปอ ข้าวโพด ภาคนี้มีพื้นที่ทำนามากกว่าภาคอื่น ๆ แต่ผลผลิตที่ได้ต่ำ เพราะดินของภาคอีสานเป็นดิน ปนทรายไม่อุ้มน้ำและการทำนาส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนซึ่งไม่ค่อยแน่นอน บางปีมีน้ำมาก บางปีไม่มีน้ำ เลย พอถึงฤดูแล้งน้ำ ในแม่น้ำลำธารจะเหือดแห้งไปเสียส่วนใหญ่ จึงจะพบว่าพอถึงหน้าแล้ง ประชาชนจะอพยพไปหางานทำต่างถิ่นเป็นจำนวนมาก ถึงฤดูฝนประชาชนก็ไม่ได้เตรียมการเก็บกัก น้ำฝนไว้ใช้ให้เป็นที่แพร่หลายกัน เว้นแต่เก็บน้ำฝนไว้ดื่มกินเท่านั้น การขาดแคลนน้ำในภาคนี้ทำให้ไม่ค่อยมีการปลูกพืชหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ทำให้ผลผลิตมีน้อยเป็นเหตุให้ประชากรในภูมิภาคนี้มีความยากจนเป็นส่วนมาก ปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรทำให้เกิดโครงการน้ำพระทัยจากในหลวง หรือที่รู้จักกันในนาม โครงการอีสานเขียว ความมุ่งหมายของโครงการนี้เพื่อหวังจะยกระดับ ความเป็นอยู่ของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ดีขึ้น โดยการหาและสร้างแหล่งน้ำ ปรับปรุง วิธีการประกอบอาชีพ ปรับปรุงด้านสุขภาพอนามัย สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาคือพื้นที่ของภาค ตะวันออกเฉียงเหนือหลายแห่งไม่เหมาะสำหรับปลูกข้าว เพราะข้าวต้องการน้ำมาก แต่เหมาะสำหรับ เลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะการเลี้ยงวัว แต่การเลี้ยงวัวเลี้ยงควายโดยการปลูกหญ้าให้เป็นอาหารสัตว์นั้นยัง ทำกันไม่ค่อยแพร่หลายในภาคนี้ การเลี้ยงสัตว์จึงไม่ค่อยได้ผล สำหรับงานฝีมือ เช่น การทอผ้าไหมและ การจักสานในภาคนี้ทำกันได้ดีมีฝีมือประณีต แต่การทำในลักษณะที่เป็นกิจการใหญ่โตทำครั้งละมากๆ เพื่อการค้ายังไม่เป็นที่นิยมกันในหมู่ประชาชน เนื่องจากความขัดสนในพื้นที่ผู้คนในภาคนี้จึงได้ดิ้นรนค้า ไม่ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปหางานทำกันในภาคอื่น ส่วนมากไปในลักษณะการบุกเบิกหาที่ทำกินใหม่ เรียกว่า " หานาดี " ในภายหลังการหานาดีก็ทำได้ยากเพราะไม่มีพื้นที่จะให้บุกเบิกใหม่ส่วนใหญ่จึงไปทำงานรับจ้างในที่ต่างๆ และไปกันถึงต่างประเทศ เช่น ประเทศสิงคโปร์ บรูไน และในประเทศเขตทะเลทรายตะวันออกกลาง ปัญหาของภูมิภาคนี้คือการหาหนทางปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ในภูมิภาคสร้างอาชีพใหม่ๆ ให้เข้ากับสภาพทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ โดยเฉพาะการเลี้ยงสัตว์และตั้งโรงงานที่รองรับผลิตผลเหล่านี้จะสามารถแก้ ปัญหาในภูมิภาคนี้ได้มากอย่างไรก็ดีในปัจจุบันโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ชยับขยายไปตั้งยังภาคอีสานมากขึ้น ซึ่งแหล่งซื้อแรงงานจากชาวอีสานแหล่งใหญ่ ทำให้ชาวอีสานไม่ต้องจากถิ่นฐานไปหางานทำต่างถิ่นเหมือนอย่างเคย แต่โรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้ ก็เข้ามาพร้อมกับการก่อปัญหาต่างๆ มากมายต่อชุมชน ทั้งปัญหามลพิษ ปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติมากเกินไป และได้ทำลายวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเดิมๆ ของชาวอีสาน ไปอย่างสิ้นเชิง โครงการต่างๆ ที่รัฐพยายามดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาให้แก่ชาวอีสาน เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้บ้าง แต่มักจะแก้ไม่ได้มากนักทั้งนี้เพราะส่วนใหญ่แล้วโครงการต่างๆ เหล่านี้จะขาดการช่วยเหลือหรือสนับสนุนที่ต่อเนื่องจากส่วนราชการ เรียกว่าเป็นการดำเนินโครงการตามกระแสมากกว่าที่จะเป็นการดำเนินการอย่างยั่งยืน แต่ยังมีอีกหลายโครงการที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีโดยเฉพาะโครงการตามแนวพระราชดำริต่างๆ เช่น โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการศิลปาชีพ ซึ่งได้พลิกฟื้นวิถีชีวิตของชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการให้ดีขึ้นควบคู่ไปกับการอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมไว้

2. ความหมายและกระบวนการผลิตมิวสิควีดีโอ

2.1 ความหมายของมิวสิควีดีโอ

2.1.1 มิวสิควีดีโอ คือ ภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ขนาดสั้น ที่นำเสนอภาพเพื่อเป็นตัวแทนของเพลงที่ได้รับความนิยม โดยใช้เป็นเครื่องมือโฆษณาทางการตลาดที่สำคัญ นอกจากนี้มิวสิควีดีโออาจอยู่ในรูปแบบการ์ตูนแอนิเมชัน บันทึกการแสดงสด หรือผสมผสานกันก็ได้ (Wikipedia , 2548)

2.1.2 มิวสิควีดีโอ คือ ภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นมาโดยเฉพาะสำหรับเพลงแต่ละเพลงเพื่อใช้แสดงรูปลักษณ์ของนักดนตรีหรือรวมถึงการให้แสดงภาพจำลองที่อธิบายถึงลักษณะหรือเนื้อร้องของเพลง (Houghton Mifflin , 2547)

2.1.3 มิวสิควีดีโอ คือ วีดิโอที่ผลิตขึ้นมาสำหรับเพลงที่ได้รับความนิยม โดยปกติจะประกอบด้วยการ์ตูน หรือเรื่องราวเป็นส่วนๆ ที่ไม่ปะติดปะต่อกัน และบางครั้งก็นำภาพของคอนเสิร์ตการแสดงดนตรีที่มีความยาวสามถึงห้านาที มิวสิควีดีโอโดยส่วนใหญ่จะใช้การตัดต่อที่รวดเร็ว มีสไตล์แสดงภาพเกี่ยวกับความเพ้อฝัน ความรัก รวมทั้งภาพจากคอมพิวเตอร์กราฟิก (The Columbia Electronic Encyclopedia , 2546)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.4 มิวสิควีดีโอ (Music Videos) มิวสิควีดีโอเป็นหนังสั้น แต่ใช้เพลง ดนตรี และทำนองเป็นพลัง ไม่นับเนื้อเรื่องแต่ใช้ภาพเป็นเพียงส่วนประกอบเติมแต่งให้กับเพลงและดนตรีมิวสิควีดีโอจึงเป็นงานสร้างสรรค์เพื่อการค้าในธุรกิจเทปเพลงเป็นหลัก (รักसानต์ , 2546)

2.1.5 รักसानต์ วิวัฒน์สินอุดม (2546) ได้กล่าวถึง การนำมิวสิควีดีโอมาใช้ในการประชาสัมพันธ์องค์กรรวมทั้งการโฆษณาว่า มิวสิควีดีโอองค์กร คือ มิวสิควีดีโอที่บริษัทธุรกิจการค้าประเภทต่างๆ หรือสถาบันที่ไม่ใช่การค้าองค์กรหรือหน่วยงานรัฐบาลสร้างขึ้นเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ เช่น แนะนำสินค้าใหม่ อธิบายแนวความคิดใหม่ๆ หรือกลวิธีใหม่ๆ วัตถุประสงค์ของมิวสิควีดีโอองค์กรยังใช้เพื่อเป็นการสื่อสารให้ข้อมูลขององค์กรเพื่อเน้นให้คนดูเข้าใจ หรือยืนยันเป้าหมายวัตถุประสงค์และเตือนความทรงจำ มีการใช้ภาพเทคนิคพิเศษ เช่น คอมพิวเตอร์กราฟิก, อนิเมชัน, สารคดีหรือการแสดง เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มคนดูและบรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัทที่วางไว้ ส่วนมิวสิควีดีโอโฆษณา เป็นมิวสิควีดีโอที่สั้นมากโดยทั่วไปมีความยาวเพียง 30 วินาที หรือ 1 นาที แต่ให้พลังมหาศาลกับคนดูโครงสร้างของมิวสิควีดีโอโฆษณามีตอนเริ่มต้น ตอนกลาง และตอนจบโครงสร้างเงื่อนไขข้อขัดแย้งในตอนแรกเริ่ม จากนั้นเป็นการชักจูงคนดูให้แก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งด้วยการซื้อสินค้านั้น เนื้อหาของมิวสิควีดีโอโฆษณาลักษณะที่ควรจัดจึงเป็นงานที่ทำหายสำหรับคนหนุ่มสาวที่จะแสดงความสามารถของตนเอง วัตถุประสงค์หลักของมิวสิควีดีโอคือการขายสินค้า โดยการใช้สื่อโทรทัศน์เป็นเครื่องมือ มากกว่าจะเป็นงานสร้างสรรค์เพื่อสังคมหรือศิลปะเป็นหลักอย่างไรก็ตามยังมีมิวสิควีดีโอโฆษณาเพื่อสังคม เป็นมิวสิควีดีโอโฆษณาที่ให้เห็นถึงความหวังโยของสังคมหรือเตือนให้คนในสังคมนั้นระแวดระวังภัยต่างๆ หรือให้คนในสังคมร่วมพลังเพื่อประโยชน์กับส่วนรวม เป็นต้น ในปัจจุบันการโฆษณาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อโทรทัศน์ ได้พัฒนาไปเป็นรูปแบบใหม่ๆ มากขึ้นที่คนดูเกือบไม่สังเกตเห็น เช่น โฆษณาแฝงในรายการโทรทัศน์หรือการให้สินค้าสอดแทรกในหนังบันเทิงที่เป็นรูปแบบหนึ่งของการโฆษณาแฝงด้วย เป็นต้น

2.1.6 Carlson (2542) กล่าวว่า มิวสิควีดีโอเป็นการสื่อสารทางโสตทัศนยะ (Audio-visual Communication) ที่เป็นการสร้างสรรค์ผ่านองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ดนตรี (Music) เนื้อร้อง (Lyrics) และภาพเคลื่อนไหว (Moving Images)

จากความหมายของนักวิชาการและแหล่งข้อมูลที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปความหมายของมิวสิควีดีโอได้ว่า มิวสิควีดีโอคือ ภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ขนาดสั้น ที่ผลิตขึ้นมาโดยเฉพาะสำหรับเพลงแต่ละเพลง มีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ ดนตรี เนื้อร้อง และภาพเคลื่อนไหว ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้เวลาตัดต่อที่รวดเร็ว มีสไตล์แสดงภาพเกี่ยวกับอารมณ์เศร้า เพื่อฝัน ความรัก รวมทั้งภาพจากคอมพิวเตอร์กราฟิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 รูปแบบของมิวสิกวิดีโอ (Carlson , 2542)

2.2.1 รูปแบบการแสดง (Performance Clip) เป็นการแสดงของนักร้อง ในรูปแบบต่างๆ เช่น การร้องเพลง การเต้นรำ และการเล่นเครื่องดนตรี ในสถานที่ต่างๆ ที่หลากหลายไม่ว่าจะภายในสตูดิโอหรือบนถนนหนทาง

2.2.2 รูปแบบการเล่าเรื่องราว (Narrative Clip) โดยการใช้ภาพยนตร์เทียบความยาวสั้นๆ ประกอบบทเพลง โดยดำเนินเรื่องราวให้ถ่ายทอดการติดตาม และไม่มีการร้องเพลง (Lip-sync) เข้ามาประกอบในเนื้อหา

2.2.3 รูปแบบศิลปะ (Art Clip) เป็นรูปแบบที่ไม่มีการแสดงของนักร้อง ไม่มีการดำเนินเรื่องที่เข้าใจได้ง่าย โดยมากใช้กับเพลงแนวทดลอง (Experimental Music) ที่มีดนตรีที่น่าสยัมมักใช้ภาพที่แปลกตาและเทคนิคการตัดต่อที่ซับซ้อนเพื่อให้น่าสนใจและเข้ากับเพลง

2.2.4 รูปแบบมาตรฐาน (Standard Clip) เป็นรูปแบบที่ใช้กันอยู่ทั่วไป โดยการผสมผสานระหว่าง 3 รูปแบบที่กล่าวมาแล้ว แต่ไม่จำเป็นต้องใช้หมดทั้ง 3 รูปแบบ แต่อาจนำเอา 2 รูปแบบมาผสมกันเพื่อให้เกิดความน่าสนใจขึ้น

2.3 กระบวนการผลิตมิวสิกวิดีโอ (รักสานต์ วิวัฒน์สินอุดม , 2546)

2.3.1 การเขียนบทมิวสิกวิดีโอ การเล่าเรื่องนั้นสันนิษฐานว่าถือกำเนิดมาตั้งแต่มนุษยยุคโบราณ มีการเล่าเรื่องราวต่างๆ จากที่พบเห็น จากความทรงจำ จากประสบการณ์ หรือจากคำบอกเล่า อาจมีการร้องเพลง แสดงท่าทางประกอบ อยู่หน้ากองไฟในถ้ำคนเล่าเรื่องอาจมีคนเดียว เป็นกลุ่ม หรือหลายคนก็ได้ เมื่อเวลาผ่านไปหลายร้อยหลายพันปี วิธีการเล่าเรื่องก็พัฒนาขึ้น มีปัจจัยสำคัญเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการเล่าเรื่องเพื่อให้เนื้อเรื่องดำเนินไปข้างหน้าบรรลุเป้าหมายของการสื่อสาร ให้ความรู้ ข่าวสาร การศึกษา และความบันเทิงกับคนดูหรือคนฟัง ปัจจัยสำคัญของการเล่าเรื่องนี้ประกอบด้วยสาระบางสิ่งบางอย่างที่อยากบอกกับคนดูหรือคนฟังเรียกว่า แก่นเรื่อง โดยบอกให้รู้ผ่าน โครงเรื่อง ซึ่งเป็นตัวกำหนด เวลา สถานที่ ฉาก แอ็คชั่น ส่วนในด้านเนื้อหาการแสดง ต้องมีความขัดแย้งนำไปสู่จุดวิกฤตสูงสุด และจุดนี้ก็มีบทสรุปของเรื่องหรือบทส่งท้ายที่เหตุการณ์คลี่คลาย นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญคือเราต้องให้นักแสดงมิวสิกวิดีโอ มีบทพูด เพื่อให้คนดูหรือคนฟังมีความเชื่อ มีความสนใจ และคุ้มค่าสมกับการเฝ้าติดตาม ดังนั้น บทของมิวสิกวิดีโอเป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่าเรื่องที่มีปัจจัยสำคัญเดียวกันคือประกอบด้วย แก่นเรื่อง(theme) โครงเรื่อง (plot) การแสดง (drama) ความขัดแย้ง (conflict) จุดวิกฤตสูงสุด (climax) บทสรุปของเรื่อง (resolution) และบทพูด (dialogue) เพราะฉะนั้นการเขียนบทมิวสิกวิดีโอจึงต้องเผยแพร่หรือแสดงภาพของตัวแสดงว่ามีใครทำอะไร ที่ไหน บรรยากาศแวดล้อมเป็นอย่างไร เวลาอะไรและสถานที่ไหน ให้คนดูเห็น หรือเผยแพร่ให้เห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับอาจารย์รวมเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ความรู้สึก ความคิดของตัวแสดงเป็นส่วนใหญ่

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2 การแต่งเพลง ในการทำมิวสิกวิดีโอ นั้นเพลงที่จะใช้ในมิวสิกวิดีโอถือว่ามีความสำคัญมาก เพราะภาพในมิวสิกวิดีโอจะมีความสอดคล้องกับเพลงที่ใช้ ฉะนั้นเพลงที่จะนำไปใช้ ต้องมีความถูกต้องชัดเจนมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับมิวสิกวิดีโอ จึงจะทำให้การผลิตมิวสิกวิดีโอมีคุณภาพ คุณแล้วมีความสอดคล้องทั้งเพลงและมิวสิกวิดีโอที่ผลิตขึ้นได้

2.3.3 การหาสถานที่ถ่ายทำมิวสิกวิดีโอ ในบทของมิวสิกวิดีโออาจจะบุว่าจากใดเป็นฉากกลางวันหรือกลางคืนสถานที่ภายในหรือภายนอก หากเป็นสถานที่ภายนอก นั่นคือสถานที่อาจต้องใช้แสงอาทิตย์เป็นหลักและต้องระลึกละเอียดว่าแสงจากอาทิตย์มีความไม่สม่ำเสมอ เพราะท้องฟ้ามีเมฆหมอก หรือฝนฟ้าไม่อำนวย แต่ถ้าเป็นโรงถ่ายทำก็สามารถควบคุมเกี่ยวกับเรื่องแสง ความสะดวกและความรวดเร็วในการทำงานได้ หรือหากเป็นฉากภายในสถานที่ก็ต้องพิจารณาความเหมาะสมต่าง ๆ กัน สถานที่จึงมีความสำคัญสำหรับการถ่ายทำมิวสิกวิดีโอ การหาสถานที่ถ่ายทำ เริ่มต้นจากผู้จัดการกองถ่ายเสาะหาสถานที่ต่างๆ สำหรับการถ่ายทำในแต่ละฉากโดยถ่ายรูปแยกเก็บใส่แฟ้มไว้ แต่อย่างไรก็ตามหัวหน้าทีมงานอื่นๆ ก็ต้องช่วยกันค้นหาเมื่อเห็นว่ามีสถานที่ใดเหมาะสมเป็นสถานที่สำหรับการถ่ายทำมิวสิกวิดีโอ เมื่อได้มาหลายที่จึงตัดสินใจเลือกเหลือเฉพาะที่น่าสนใจที่สุด แล้วจึงพาผู้กำกับ ผู้กำกับภาพ และผู้กำกับฝ่ายศิลป์ ไปดูเพื่อตัดสินใจในขั้นสุดท้าย การหาสถานที่ถ่ายทำนี้ต้องรับรถออกไปต่างจังหวัดหลายพื้นที่ อาจมีบางสถานที่ เช่นบ้านร้าง บ้านเช่า ที่เหมาะสมสอดคล้องกับในบทมิวสิกวิดีโอ เมื่อพบสถานที่ถูกใจก็ต้องติดต่อขอเช่าในการถ่ายทำระยะสั้นๆ สอบถามราคาและความเป็นไปได้ในการปรับปรุงตกแต่งสถานที่นั้นให้เหมาะสมกับฉากยิ่งขึ้นได้หรือไม่จากนั้นก็ถ่ายรูปสถานที่นั้นเป็นมุมกว้างแบบ “แพนโนรามา” หรือเป็นมุม 180 องศา ภาพต่อกัน หรืออาจใช้กล้องวิดีโอถ่ายก็ได้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการอ้างอิง

2.3.4 การถ่ายทำมิวสิกวิดีโอ การถ่ายทำเป็นขั้นตอนหลังจากการเตรียมงานในขั้นก่อนการถ่ายทำเรียบร้อยแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในเรื่องของเอกสาร เมื่อถึงขั้นตอนการถ่ายทำจึงเป็นเพียงการทำงานตามขั้นตอนที่เตรียมไว้แล้ว ถ้าหากการเตรียมงานมาพร้อมเพรียงก็ทำให้การถ่ายทำราบรื่น แต่ถ้าหากการเตรียมงานยังไม่พร้อมหรือไม่เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ปัญหาต่างๆ ก็จะตามมาทำให้ได้ผลงานด้อยลงหรือทำให้การถ่ายทำล่าช้าลงได้ การเตรียมความพร้อม การถ่ายทำเปรียบเสมือนวินาทีที่สมอเรือถูกดึงขึ้นเพื่อออกเดินทางผู้กำกับก็จะทำหน้าที่เป็นกัปตันพาเรือแล่นสู่เป้าหมายอย่างราบรื่น การถ่ายทำมิวสิกวิดีโอเป็นช่วงเวลาที่มีความเครียดและเหนื่อย ต้องทำงานร่วมกับทีมงานคนเดิมหน้าเดิมอีกเป็นเวลาหลายสัปดาห์หลายเดือน แต่อย่างไรก็ตามอย่าให้สิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคในการทำงานของเรา ขอให้มีความตั้งใจที่เบิกบานควบคุม ยิ้มรับกับทุกสถานการณ์แล้วเราก็จะสนุกและเพลิดเพลินกับการทำงาน การทำงานในกองถ่าย คำสั่งของผู้กำกับเองเป็นกฎที่ทุกคนต้องปฏิบัติตามการเปลี่ยนแปลงใดๆ อาจมีขึ้นได้เพราะถือว่าผู้กำกับเป็นผู้ใช้เวลาในไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษา ตีความบทมิวสิควีดีโอมากที่สุด ไม่ว่าจะการตัดสินใจที่เกิดขึ้นนั้นจะผิดหรือถูกที่ทุกคนต้องยอมรับนอกจากนี้ผู้กำกับยังเป็นผู้ที่จะปรึกษาหารือกับผู้ใดก็ได้ส่วนจะรับมาปฏิบัติหรือไม่ก็ยอมได้เช่นกัน ในวันที่มีการถ่ายทำผู้กำกับต้องเป็นผู้มาถึงสถานที่ถ่ายทำก่อนนักแสดงและทีมงานหรืออย่างน้อยก็พร้อมกันที่ทีมงาน เพราะเป็นสิ่งที่ผู้กำกับอาจต้องใช้เวลาสำรวจบริเวณรอบๆ ฉากเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับสถานที่ มีเวลาคิดทบทวนความคิดของตนเอง หรืออาจเป็นครั้งแรกของผู้กำกับที่เดินทางมาที่ฉากถ่ายทำก็ได้ ส่วนผู้ออกแบบการสร้างสรรค์ต้องมาตรวจดูความเรียบร้อยของฉากที่จะใช้ถ่ายทำล่วงหน้าส่วนการกำหนดเวลาการทำงานของทีมงานนักแสดงนั้นมีอยู่ใน ใบนัดหมายการถ่ายทำ หรือเรียกว่า คอลชีท (Call sheet) ซึ่งจะแจกให้กับนักแสดงและทีมงานทุกคน รู้เวลาเริ่มต้นการทำงานของตนเอง เช่น นักแสดงคนใดควรมาก่อนมาหลัง ตามคิวเข้าฉาก ส่วนช่างแต่งหน้าจะมาก่อนเพื่อเตรียมแต่งหน้านักแสดงที่ต้องใช้เวลา การจัดเวลาที่มีความสำคัญมากส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของผู้ช่วยผู้กำกับ เมื่อถึงเวลาถ่ายทำในซ็อตแรกทุกคนจะพร้อมในเวลาเดียวกัน นักแสดงพร้อมซ้อมคิวการแสดง กำหนดการเคลื่อนไหว ตำแหน่งกล้องกำหนดระยะโฟกัส ไฟ พร้อมติดตั้ง เมื่อทุกอย่างลงตัวนักแสดงพร้อมร่างภาพพร้อมไฟ พร้อมผู้กำกับพร้อมเสียงพร้อม จึงเริ่มเดินกล้องได้ ภายหลังจากการถ่ายทำในแต่ละวันต้องมีการเขียนบันทึกรายงานประจำวัน (Daily Production Report) ซึ่งจะทำให้เรารู้ว่าการทำงานคือหน้าไปเพียงไรและเหลืองานถ่ายทำอีกเท่าไร รวมทั้งยังมีกำหนดนัดหมายเวลานักแสดงแต่งหน้า เวลาถ่ายทำ และเวลาเสร็จสิ้นอีกด้วย นอกจากนี้ผู้ช่วยกล้องต้องทำหน้าที่เขียนบันทึกลำดับซ็อตถ่ายทำ (Production Log) เพื่อให้ทราบในแต่ละเทค ของแต่ละซีนอยู่ในม้วนใด เพื่อความสะดวกในการค้นหา และเทคใดใช้ได้หรือไม่อย่างไร จะถูกบันทึกรายละเอียดไว้

3. โครงการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขวัญลดา เชาวราชฎ (2531) ได้จัดทำโครงการ เรื่องรายการโทรทัศน์มิวสิควีดีโอและมิวสิควีดีโอเป็นรายการเพลงที่เสนอสาระและบันเทิงเกี่ยวกับแนวเพลงคันทรี่ โดยจะนำเสนอผลงานหรือมิวสิควีดีโอศิลปินต่างประเทศ รวมทั้งศิลปินไทยด้วย ซึ่งจะมีการสอดแทรกเรื่องที่น่าสนใจระหว่างวงการเพลงสากลและเพลงไทย โดยใช้พิธีกรชายเป็นผู้ดำเนินรายการ มีเนื้อหารายการคือความเป็นมาของดนตรีคันทรี่ เกร็ดประวัติผู้บุกเบิกหรือผู้มีความสำคัญในวงการดนตรีแนวนี้ ผลงานหรือมิวสิควีดีโอของศิลปินเพลงคันทรี่ต่างประเทศสัมภาษณ์บุคคลทั่วไปและผู้มีความรู้ในทางดนตรีในเชิงเปรียบเทียบระหว่างเพลงลูกทุ่งไทยและเพลงลูกทุ่งตะวันตก มีวัตถุประสงค์ในการทำคือ เพื่อนำความรู้ด้าน Animation มาใช้กับการทำมิวสิควีดีโอ เพื่อแนะนำบทเพลงและศิลปินให้ได้รับความนิยม โดยผลงานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดทำขึ้นนี้ สามารถเผยแพร่และเป็นตัวอย่างรายการโทรทัศน์มิวสิกอัลบั้มและมิวสิกวิดีโอรายการเพลงได้เป็นอย่างดี

สุชีวิน แนวนสูง (2545) ได้ศึกษาโครงการดัดแปลงเรื่องสั้นให้เป็นภาพยนตร์ขนาดสั้น ระยะเวลาที่ผ่านมาของการผลิตภาพยนตร์ ภาพยนตร์ขนาดสั้นนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งนับตั้งแต่เริ่มแรกของการผลิตภาพยนตร์ ภาพยนตร์ขนาดสั้นถูกผลิตขึ้นก่อนที่จะมี ภาพยนตร์ขนาดยาว นอกจากเป็นจุดเริ่มต้นของภาพยนตร์ ภาพยนตร์ขนาดสั้น เปรียบเสมือนเป็นแบบฝึกหัดและการทดสอบของคนทำหนังรุ่นใหม่ ก่อนที่จะก้าวต่อไปทำภาพยนตร์ขนาดยาวในการทำภาพยนตร์บท ภาพยนตร์เป็นส่วนสำคัญของภาพยนตร์ทั้งขนาดสั้นและขนาดยาว ดังที่มีคนเคยกล่าวไว้ว่า คุณไม่สามารถทำภาพยนตร์ที่ดีจากบทที่เร็วได้ แต่คุณสามารถทำภาพยนตร์ที่เร็วจากบทที่ดีได้ ฉะนั้นการเริ่มต้นในการทำภาพยนตร์ควรเริ่มจากบทที่ดี ในปัจจุบันหลักสูตรการศึกษาและเรียนรู้การเขียนบท ภาพยนตร์ถูกคิดค้น และผลิตสู่สาธารณะชนมากมายแต่ส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบสำหรับภาพยนตร์ขนาดยาว ซึ่งไม่เหมาะสมกับภาพยนตร์ขนาดสั้น ซึ่งต่างกันด้วยปัจจัยหลายชนิด ฉะนั้นการวางรูปแบบและแบบแผนของภาพยนตร์ขนาดสั้นยังคงต้องวิเคราะห์และหาแนวทางในการทำงานที่เหมาะสม ที่นำมาเผยแพร่เป็นสาธารณะประโยชน์ต่อสาธารณะชนผู้สนใจ ต่อไปจากการศึกษาปัจจัยต่างๆ ของภาพยนตร์ขนาดสั้น และงานเขียนหลายประเภทเพื่อค้นคว้าจึงพบว่า การเขียนเรื่องสั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกันหลายประการ เหมาะแก่การปรับมาใช้ร่วมกัน เพื่อค้นคว้าหาแนวทางอีกรูปแบบที่เหมาะสมกับภาพยนตร์ขนาดสั้นต่อไป แม้ภาพยนตร์ขนาดสั้นและเรื่องสั้นจะมีส่วนคล้ายคลึงกันมากก็ตามแต่ก็ย่อมมีส่วนที่แตกต่างกัน และนั่นก็คือจุดที่เราต้องการปรับมาใช้ร่วมกัน เรื่องสั้นคืองานด้านวรรณกรรมใช้การเล่าเรื่องโดยผ่านตัวอักษร ภาพยนตร์คือการใช้ภาพ การตีความหมายของตัวอักษรให้เป็นภาพคือสิ่งที่ต้องวิเคราะห์อย่างละเอียดอ่อน โดยอาศัยปัจจัยหลายอย่างที่มีความคล้ายคลึงกันของงานทั้งสองชนิดมาช่วยเป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการทำงานต้องมีการปรับบางส่วนเพื่อความเหมาะสมระหว่างบทประพันธ์กับบทภาพยนตร์ตลอดเวลา แต่ถึงกระนั้นก็ดี การนำงานเขียนเรื่องสั้นมาประยุกต์เป็นบทภาพยนตร์ขนาดสั้น ก็ยังคงความเหมาะสมและง่ายต่อการดัดแปลงมากกว่างานเขียนชนิดต่างๆ เนื่องจากความเหมือนกันของส่วนประกอบหลักๆ เช่น โครงเรื่อง ตีละคร บทสนทนา และช่วงเวลา ของงานสองชนิดช่วยให้งานสามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว แต่ข้อสำคัญก็คือ ผู้ทำควรจับประเด็นให้ได้ว่าเรื่องน่าจะนำเสนออะไรและจะออกมาในรูปแบบใด เพื่อความไม่สับสนและคงลักษณะแนวทางเอาไว้ เพื่องานจะได้สำเร็จลุล่วงตามจุดประสงค์ของผู้ทำ

ณรงค์และวิทยา (2539) จากการศึกษาปัญหาพิเศษครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกฝนประสบการณ์ในการสร้างวีดิทัศน์เพื่อการส่งเสริมและเผยแพร่โดยได้ศึกษาเรื่องการเดินทางน้ำเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาใน 2 ประเด็นคือ การเลี้ยงตะพาน้ำ และการผลิตวีดิทัศน์ วิธีการดำเนินการศึกษา โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงตะพาน้ำกับขั้นตอนการผลิตวีดิทัศน์และผู้ที่มีความรู้ในด้านการเลี้ยงตะพาน้ำ เพื่อเขียนคำบรรยายประกอบภาพหลังจากนั้นจึงถ่ายภาพตามที่กำหนดไว้ บันทึกเสียงคำบรรยาย ตัดต่อ แล้วจึงตรวจสอบรายการวีดิทัศน์ และแก้ไข โดยใช้แบบประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคและเนื้อหาผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ทางด้านกายภาพ ปรากฏว่าลักษณะทางด้านกายภาพของวีดิทัศน์อยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ย 2.74 จัดอยู่ในเกณฑ์ดี และผลการประเมินคุณภาพรายการวีดิทัศน์ทางด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้งาน ลักษณะที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย 2.72 การประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ทางด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้งานในลักษณะที่ 2 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของผู้ประเมินก่อนชมรายการวีดิทัศน์อยู่ในระดับ 48.33 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งไม่เกิน 60 เปอร์เซ็นต์ และเมื่อชมรายการวีดิทัศน์แล้วคะแนนเฉลี่ยของผู้ประเมินอยู่ในระดับ 82.05 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเกิน 80 เปอร์เซ็นต์ จัดอยู่ในเกณฑ์ดีและเหมาะสมในการนำไปใช้งานได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การออกแบบและพัฒนา (Design and Development)

1. ขั้นตอนรวบรวมและวิเคราะห์

1.1 รวบรวมและศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอยู่วิถีชีวิตของเกษตรกรและสภาพบรรยากาศทั่วไปของภาคอีสาน โดยค้นหาจาก หอสมุดกลางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ห้องคอมพิวเตอร์คณะเทคโนโลยีการเกษตร และร้านอินเทอร์เน็ตทั่วไป

1.2 ศึกษารูปแบบและกระบวนการผลิตมัลติมีเดีย จากหนังสือ และสื่อมัลติมีเดีย

1.3 ศึกษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Adobe Premiere Pro และ Edius ที่ใช้สำหรับตัดต่อมัลติมีเดีย โดยศึกษาทั้งในหนังสือและโปรแกรม

2. ขั้นตอนการออกแบบ

2.1 วางโครงเรื่องที่จะผลิตมัลติมีเดีย โดยคิดค้นเนื้อเพลงของแต่และเพลงเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่งเพลงโดยใช้กีตาร์โปร่งและเม้าส์ออร์แกนในการแต่งเพลงและลำดับเนื้อหาของเพลงเพื่อให้ได้เนื้อเพลงและดนตรีประกอบที่สมบูรณ์แบบทั้ง 3 เพลง

2.2 กำหนดรูปแบบของมัลติมีเดีย โดยเพลงที่ 1 เป็นเพลงจังหวะเร็ว เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนอีสานทั่วไป เพลงที่ 2 เป็นเพลงจังหวะช้า เนื้อหาเกี่ยวกับบุคคล 2 คน ที่อยู่ในภาคอีสานแต่ฝ่ายชายต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ เพื่อหาเงินทิ้งให้ฝ่ายหญิงรออยู่ที่บ้านนอก เพลงที่ 3 เป็นเพลงจังหวะเร็ว เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตช่วงปีสุดท้ายของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยทั้ง 3 เพลงใช้การนำเสนอด้วยมัลติมีเดียรูปแบบมาตรฐาน (Standard Clip) โดยผสมผสานระหว่างรูปแบบการแสดง (Performance Clip) โดยการร้องเพลงและเล่นเครื่องดนตรีของนักร้อง กับรูปแบบการเล่าเรื่องราว (Narrative Clip) โดยการใช้ภาพยนตร์เงียบความยาวสั้นๆ ประกอบบทเพลง และดำเนินเรื่องราวให้ถ่ายทอดการติดตาม

2.3 เขียนสคริปต์ เนื้อหา และออกแบบStoryboard โดยแยกสคริปต์แสดงรีบอร์ดออกเป็น ส่วนๆ ทั้ง 3 เพลง ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สคริปต์เพลง
เพลงที่ 1 เพลงถิ่นอีสาน

ลำดับ ที่	ภาพ	ขนาดภาพ	เนื้อเพลง	เวลา (วินาที)
1	พระอาทิตย์ตก ริมน้ำตอนค้ำๆ	LS		6
2	คนเดินกับฝูง ควายหลายตัว	LS	เสียงดนตรีเพลง	20
3	คนนั่งดีดกีตาร์ร้อง เพลง	LS	แดนดินของถิ่นอีสานคือตำนานของอารยชน	7
4	คนแก่กำลังหากุ้ง หาปลาในน้ำ	LS	ที่มีผู้คนทุกชั้นชนต่างลู่หนแสวงหาความ ยังยืน	6
5	รถเกษตรรถรอกำลัง ชนอ้อย	LS	เกษตรกรชาวไร่ชาวนาที่มีค่าเหนือสิ่งอื่นใด	9
6	คนแก่เกษตรกร รดน้ำผัก,รูปถนน คนแบกฟาง	LS,MS	นำพาอีสานให้ก้าวไกลดูตั้งใจชาวอีสานทั่ว ทั้งปวง เสียงดนตรีเพลง	22
7	คนยืนร้องเพลง	MS	โอ้อีสานจะไม่มีวันตาย จะไม่มีวันหายแห่ง ไปลับตา	6
8	รูปต้นข้าวในท้อง นา	MS,LS	จะมีแผ่นดินที่เขียวสะอาดตาให้ได้มาซึ่ง อีสานของพวกเขา	9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	ภาพ	ขนาดภาพ	เนื้อเพลง	เวลา (วินาที)
9	คนเลี้ยงควายใน ทุ่งนา	LS	วิถีชีวิตของความเป็นอยู่บอกให้รู้ถึง วัฒนธรรม	6
10	คนหลายคนกำลัง นั่งกินข้าวร่วมกัน	LS,MS	ที่มีน้ำใจงามล้ำชัชชานล้ำนำเสียงพิณเสียง แคน	7
11	คนยืนดีดกีตาร์ ร้องเพลง	MS	ฝากถึงพี่น้องที่อยู่ต่างแดนโปรดอย่าคลอน แคลนให้รีบกลับมา	6
12	ห้องนา ต้นข้าว โบสถ์วัด	LS,MS	คืนถิ่นอีสานบ้านป่าคืนถิ่นห้องนามาสืบสาน ประเพณี	8
13	เด็กสลับกับ คน ดีดกีตาร์	MS,LS	เสียงดนตรีเพลง	14
14	คนนั่งดีดกีตาร์ร้อง เพลง	LS	ไอ้อีสานจะไม่มีวันตายจะไม่มีวันหายแห่งไป ลับตา	7
15	ท้องไร่ ท้องนา	LS	จะมีแผ่นดินที่เขียวสะอาดตาให้ได้มาซึ่ง อีสานของพวกเรา	8
16	คนกำลังทอ絲 กระทิบข้าว	MS	วิถีชีวิตของความเป็นอยู่บอกให้รู้ถึง วัฒนธรรม ที่มีน้ำใจงามล้ำชัชชานล้ำนำ เสียงพิณเสียงแคน	15
17	นกบินอยู่เหนือ ท้องทุ่งนา	LS	ฝากถึงพี่น้องที่อยู่ต่างแดนโปรดอย่าคลอน แคลนให้รีบกลับมา	8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	ภาพ	ขนาดภาพ	เนื้อเพลง	เวลา (วินาที)
18	พระอาทิตย์กำลัง ตกหลังท้องทุ่งนา ยามเย็นๆ	LS	คืนถิ่นอีสานบ้านป่าคืนถิ่นท้องนา มาสืบสาน ประเพณี	4
19	คนถือไม้ก้ำก้างเดิน ไปหาปลาที่เขื่อน คนร้องยืนจบเพลง -จบ-	LS,MS	เสียงดนตรีเพลง	15

เพลงที่2 เพลงสัญญาบ้านนอก

ลำดับ ที่	ภาพ	ขนาดภาพ	เนื้อเพลง	เวลา (วินาที)
1	ผู้ชายกับผู้หญิง ยืนลากันที่หน้า บ้าน ผู้หญิงโบก มือลา ผู้ชายโบก มือลาเดินจากไป	MS,CU	เสียงดนตรีเพลง	29
2	คนนั่งร้องเพลงดีด กีตาร์	MS	ไม่เคยนึกไม่ฝันว่าฉันต้องมาเมืองใหญ่	7
3	ตึก อนุสาวรีย์ชัย สมรภูมิ	LS	ไม่เคยนึกว่าใจจะกล้ำมา	6
4	ผู้ชายเดินอยู่บน ถนนฟุตบอล	LS,MS	ก็เพราะฉันคนนี้มันแสนลำบากหนักหนา	8
5	ผู้ชายยืนรอรถที่ ข้างถนน	CU	ทิ้งท้องนาทิ้งเธอที่เป็นคู่ใจ	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	ภาพ	ขนาดภาพ	เนื้อเพลง	เวลา (วินาที)
6	ดูป้ายสมัครงาน ทำงานก่อสร้าง ส่ง ป้อนให้เพื่อร่วมงาน	MS	มุ่งทำงานรับจ้างเรื่อยไป	9
7	นั่งพักรู้สึกเหนื่อย คิดถึงผู้หญิง	CU	เหนื่อยเพียงใดแต่ใจยังสู้ทน	7
8	ผู้หญิง ผู้ชาย ทำงานต่อ ตัด เหล็ก ผสมปูน	MS	เพราะฉันมีเธอฉันอยู่เพียงหนึ่งคน จะอดทน เพื่อเธอเพียงผู้เดียว	14
9	คนนั่งตัดก็ตัดรื้อ เพลง	LS	ฉันสัญญาว่าฉันจะรีบกลับไป	6
10	ผู้ชายทำงานเป็น คนสวน เข็นรถ	LS,MS	ฉันสัญญาว่าฉันจะไม่เหลวไหล	6
11	รับเงินกับนายจ้าง ทำงานต่อ	MS	จะเก็บเงินเพื่ออนาคตที่ยาวไกล	13
12	แบกกระสอบปุ๋ย	MS	อุปสรรคเพียงใดขวางกั้นจะไม่หวั่นเกรง	5
13	นั่งจัดต้นไม้สลับ กับภาพเขียน จดหมาย นั่งคิดถึง ผู้หญิง	MS, CU	จะฝากเป็นเสียงเพลงส่งไปให้ถึงตัวเธอ อีก ไม่นานแล้วเธอจะกลับไปชบช้อนไอบ้านเรา อีกไม่นานแล้วเธอจะกลับไปชบช้อนไอบตัวเธอ	22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	ภาพ	ขนาดภาพ	เนื้อเพลง	เวลา (วินาที)
14	ผู้หญิงทำไรที่ห้อง ทุ่งนาบ้านนอก	MS,CU,LS	เสียงดนตรีเพลง	15
15	ผู้ชายกับผู้หญิงนั่ง หยอกล้อกันตอนที เคยทำไรทำนา ด้วยกันที่บ้านนอก	MS,CU	เสียงดนตรีเพลง	14
16	ผู้ชายนั่งพับ จดหมายที่บ้านพัก ทำงานก่อสร้างชน ปุน ชุดดิน	MS	ฉันสัญญาว่าฉันจะรีบกลับไป ฉันสัญญาว่า ฉันจะไม่เหลวไหล	15
17	เป็นคนสวน ดูแล ต้นไม้ รดน้ำต้นไม้	MS,LS	จะเก็บเงินเพื่ออนาคตที่ยาวไกล อุปสรรค เพียงใดขวางกั้นจะไม่หวั่นเกรง	12
18	ผู้หญิงนั่งอ่าน จดหมาย คิดถึง ผู้ชาย รอผู้ชาย กลับบ้านนอก ผู้ชายเตรียม เดินทางกลับ ตึก ในเมืองใหญ่	MS,CU	จะฝากเป็นเสียงเพลงส่งไปให้ถึงตัวเธอ อีก ไม่นานแล้วเธอจะกลับไปชบอุ่นไอบ้านเรา อีกไม่นานแล้วเธอจะกลับไปชบอุ่นไอบตัวเธอ	21
19	ผู้หญิงทำไร ผู้ชาย มาถึงโบกมือให้ ผู้หญิง ผู้หญิงรู้สึก ดีใจ วิ่งมากอดกัน ทั้ง 2 คน -จบ-	LS,MS	เสียงดนตรีเพลง	18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพลงที่3 เพลงเทคนิคอ่าลา

ลำดับ ที่	ภาพ	ขนาดภาพ	เนื้อเพลง	เวลา (วินาที)
1	ป้ายภาควิชา เทคนิคเกษตร มี นักศึกษาเดินผ่าน	LS	เทคนิคจำฉันขอลาก่อนฉันคนแรมรอนไม่รู้ จะไปแห่งใด จบปริญญาตรีชีวิตยังเดินอีก ไกล ฉันจะทำอะไรให้อยู่รอดในสังคม	15
2	รูปอาจารย์ ที่ กำลังทำงาน และ สอนในภาควิชา	MS	เสียงดนตรีเพลง	14
3	คนนั่งร้องเพลง	MS	เทคนิคจำฉันขอลาก่อนฉันคนแรมรอนไม่รู้ จะไปแห่งใด	7
4	รุ่นพี่ที่จบไปแล้ว	MS,LS	จบปริญญาตรีชีวิตยังเดินอีกไกล ฉันจะ ทำอะไรให้อยู่รอดในสังคม	8
5	นักศึกษาปีสุดท้าย เรียน ในห้องเรียน	MS	ปริญญาที่แสนลำบากครบครวทุกยาก ต้องพึ่งพาตัวเอง	7
6	นักศึกษาดูงาน จังหวัดฉะเชิงเทรา	MS,LS	อยากจะรำวอยอยากจะครั้นแครงเมื่อยัยอน มองตัวเองก็เป็นไปยากเหลือเกิน	7
7	คนยืนร้องเพลง	MS	ค่า...ของคนฉันลับสนเขาวัดกันตรงไหน	6
8	นั่งกินข้าวร่วมกัน	MS	ที่ความรวยที่ความจนหรือวัดคนที่รู้น้อยรู้ มาก	7
9	นักศึกษาดำนานา	LS	แล้วหลายคนที่เขาเป็นคนทุกยากล้ำเรียน ลำบากคงไม่มีค่าเสียเลย	7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องแจ้งให้เจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ของสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

ลำดับ ที่	ภาพ	ขนาดภาพ	เนื้อเพลง	เวลา (วินาที)
10	รุ่นน้อง ปี3 และปี 1 ต่อเนื่อง	MS,LS	น้องๆเอ๋ยพี่นี้ขอบอกพี่คนบ้านนอกพอมมี เรื่องราวจะกล่าวเตือน	8
11	อาจารย์กำลังสอน นักศึกษา	MS	พ่อแม่เขาสั่งเสียครูอาจารย์เขาสั่งสอน อย่าทำตัวไม่รู้ร้อนรีบหาวิชาใส่ตัว	9
12	ดูงานเกาะช้าง สลับกับภาพดูงาน ปราจีนบุรี	MS,LS	เสียงดนตรีเพลง	13
13	นักศึกษาดูงาน ปราจีนบุรี	MS,LS	ค่า... ของคนฉันลืบลบเขาวัดกันตรงไหน ที่ความรวยที่ความจน	10
14	นั่งเรียนในห้อง	MS	หรือวัดคนที่รู้น้อยรู้มาก แล้วหลายคนที่ เขาเป็นคนทุกซัยก	9
15	กิจกรรมยามว่าง	MS	ถ้าเรียนลำบากคงไม่มีค่าเสียเลย	5
16	คนยื่นร้องเพลง	MS	น้องๆเอ๋ยพี่นี้ขอบอกพี่คนบ้านนอกพอมมี เรื่องราวจะกล่าวเตือน	6
17	อาจารย์สอน นักศึกษา	MS	พ่อแม่เขาสั่งเสียครูอาจารย์เขาสั่งสอน อย่าทำตัวไม่รู้ร้อนรีบหาวิชาใส่ตัว	8
18	บรรยากาศในห้อง เรียน คนร่อนนำ -จบ-	LS,MS	เสียงดนตรีเพลง	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

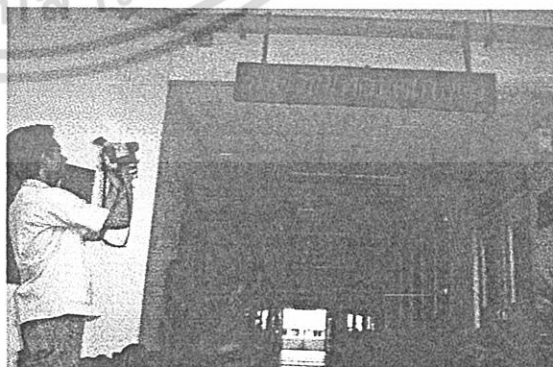
2.4 เลือกสถานที่และตัวแสดง โดยเลือกพื้นที่จังหวัดอุดรธานี กาฬสินธุ์ และหนองคาย ในการถ่ายทำ และคนในพื้นที่

2.5 ออกแบบรูปหน้าปกสำหรับกล่องบรรจุภัณฑ์ เป็นรูปศิลปินเจ้าของอัลบั้มนั่งตีดกกีตาร์เป่าเม้าส์ออร์แกน จากหลังเป็นรูปท้องไร่ท้องนา มีตัวอักษรแสดงชื่ออัลบั้ม ชื่อศิลปิน ชื่อเพลงทั้ง 3 เพลง

3. ขั้นตอนการพัฒนามิวสิควิดีโอ

3.1 บันทึกเสียงเพลงที่แต่งเอง แล้วตัดต่อด้วยโปรแกรม Soundforge โดยบันทึกแยกเสียงดนตรีเสียงร้อง แล้วนำมาตัดรวมกัน

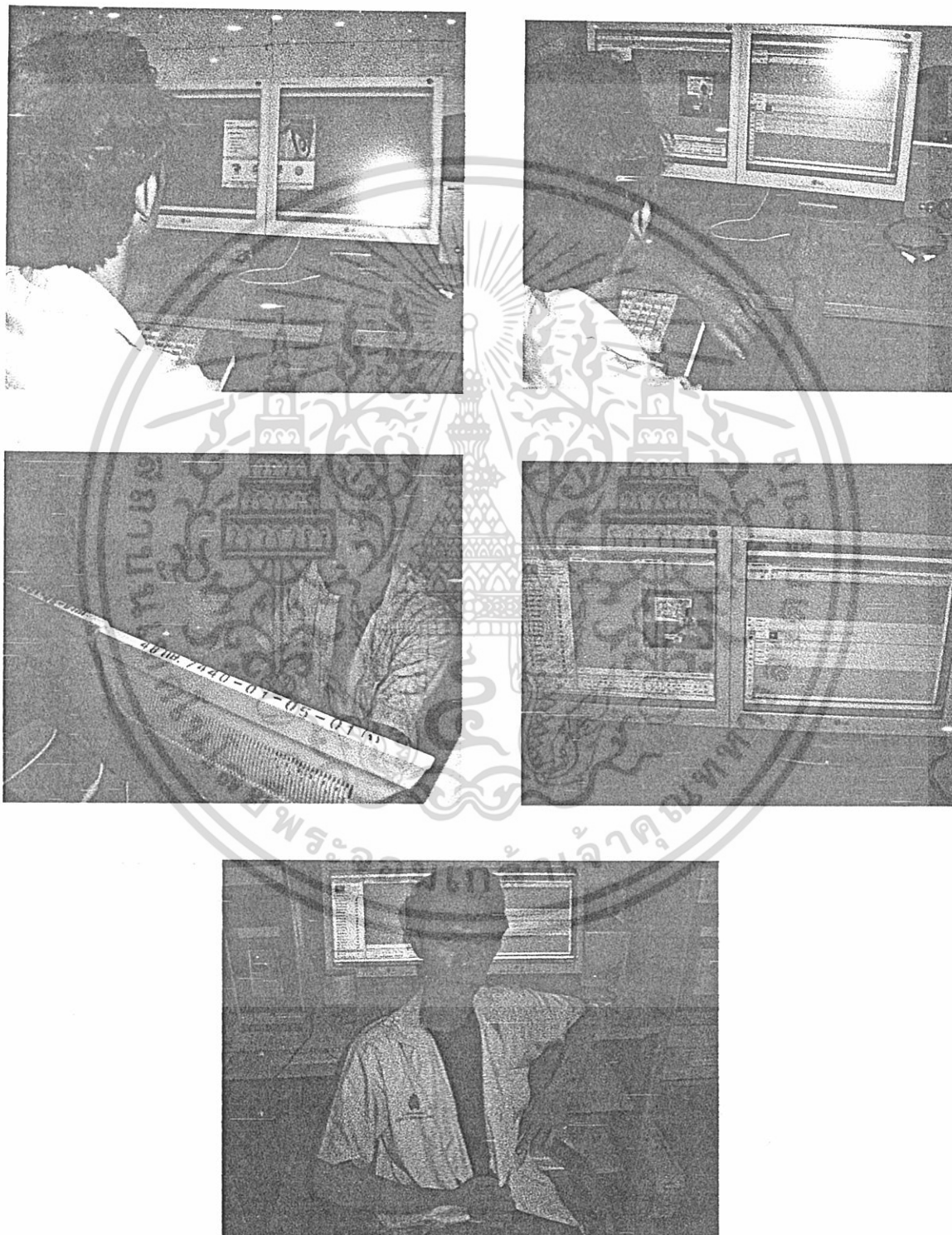
3.2 เพลงถิ่นอีสานได้ลงพื้นที่ภาคอีสาน ถ่ายภาพบรรยากาศความเป็นอยู่ทั่วไปของคนอีสาน เกษตรกรใน 3 จังหวัด ได้แก่ อุดรธานี กาฬสินธุ์ และหนองคาย เพลงสัญญาบ้านนอก ถ่ายทำที่แปลงเกษตรภาควิชาเทคนิคเกษตร และในพื้นที่ลาดกระบังโดยมีผู้แสดงนำ 2 คนและผู้แสดงรับเชิญ 1 คน เพลงเทคนิคอ๋า ใช้ภาพวีดีโอเก่าๆที่ผ่านมานำมาตัดใส่เพลงที่แต่งไว้

ตัวอย่างภาพที่ถ่ายทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 นำมาตัดต่อด้วยโปรแกรม Adobe Premiere Pro และ Edius ตัดต่อพร้อมใส่เพลงและทำตัวอักษรเพลงที่เป็นคำร้อง

ตัวอย่างภาพการตัดต่อมิวสิควีดีโอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 นำมิวสิควีดีโอที่ตัดต่อเสร็จแล้วบันทึกลงในแผ่น DVD ใส่กล่องบรรจุภัณฑ์

3.5 ใช้โปรแกรม Adobe Photoshop 8.0 ในการตกแต่งหน้าปกกล่องบรรจุภัณฑ์ที่สมบูรณ์

แบบ

รูปหน้าปกกล่องบรรจุภัณฑ์

3.6 นำสื่อมิวสิควีดีโอพร้อมบรรจุภัณฑ์ที่ผลิตเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อและเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ประเมิน โดยวิธีการประเมินจะให้ผู้เชี่ยวชาญรับชมมิวสิควีดีโอทั้ง 3 เพลง ซึ่งเมื่อผู้เชี่ยวชาญชมเสร็จก็ให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะข้อบกพร่อง หรือข้อดีเพื่อที่จะนำไปแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักการ และความเหมาะสม

3.6.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ 2 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ปรีชา สมพิช และอาจารย์ไธรยา งามสนิท อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ สาขาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร

3.6.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 1 ท่าน ได้แก่ นายสุทัศน์ เอมรัตน์ พนักงานผลิตสื่อ TV บริษัท ไรรา มีเดีย จำกัด ตำแหน่ง CREATIVE ภูมิภาค นครศรีธรรมราช

3.6.3 นำผลและข้อเสนอแนะที่ได้มาวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดเพื่อให้สื่อมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นเพื่อนำไปประเมินกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป ซึ่งในการประเมินกับผู้เชี่ยวชาญในครั้งนี้ สื่อและเนื้อหาที่ประเมินมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่ต้องปรับปรุงของแต่ละเพลง โดยมีดังต่อไปนี้

เพลงที่ 1 ข้อดี - มีความสามารถในการแต่งเพลง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ได้

- มีภาพที่สามารถสื่อความหมายกับเพลงได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ เนื้อหาของเพลงและภาพสามารถนำไปถ่ายทอดวิถีชีวิตคนอีสานได้ ด้านการคำ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสีย - ใช้เนื้อหาของภาพบางตอนนานเกินไป

- ภาพบางตอนไม่สื่อความหมายเข้ากับเพลง
- ในเพลงที่แต่งควรมีภาษาอีสานผสมรวมอยู่ด้วย

เพลงที่ 2 ข้อดี - มีความสามารถในการแต่งเพลง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ได้

- จัดเรียงเนื้อหาภาพได้ชัดเจนเข้าใจในเรื่องได้ง่าย
- เนื้อหาของเพลงและภาพสามารถนำไปถ่ายทอดวิถีชีวิตคนอีสานได้

ข้อเสีย - นักแสดงบางคนใส่เครื่องแต่งกายชุดเดิมทั้งเรื่อง

- นักแสดงยังมีท่าทางในการแสดงไม่เข้ากับบทบาทในบางตอน

เพลงที่ 3 ข้อดี - ภาพมีความคมชัดมีการตัดต่อเรียงภาพที่ดี

- เพลงมีความไพเราะสนุกสนาน

ข้อเสีย - ควรมีภาพที่สามารถสื่อความหมายกับเพลงได้ในบางตอน

- ตัวหนังสือเพลงไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

4. ขั้นตอนการนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

4.1 เมื่อได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ และแก้ไขสมบรูณ์แล้วจึงสร้างแบบประเมินเพื่อนำสื่อมัลติมีเดียไปทดลองใช้และประเมินความพึงพอใจโดยกลุ่มตัวอย่าง

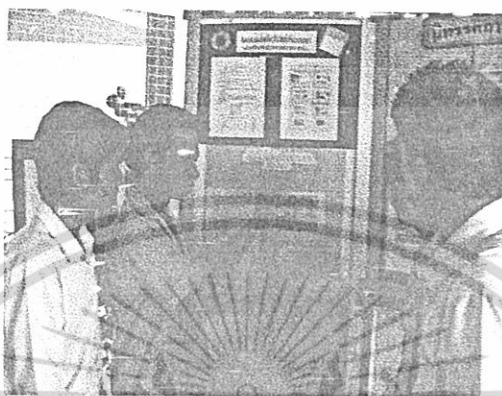
4.1.1 แบบประเมินคุณภาพความพึงพอใจโดยมีหัวข้อดังนี้

- การนำเสนอมีการจูงใจและความน่าสนใจ
- เพลงและภาพมีเนื้อหาสอดคล้องกัน
- การตัดต่อจัดเรียงเนื้อหาภาพ
- เนื้อร้องเข้ากับวัตถุประสงค์
- เนื้อร้องสื่อถึงอารมณ์ ความรู้สึก ตามวัตถุประสงค์
- ทำนอง จังหวะดนตรี มีความไพเราะ
- ดนตรีเหมาะสมกับเสียงเพลง
- ตัวอักษรเพลงมองเห็นได้ชัดเจน
- ความยาวของเพลงมีความเหมาะสม
- กล้องบรรจุภัณฑ์มีความสวยงาม
- การนำเสนอในมัลติมีเดีย ถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน
- ภาพกับเพลงประกอบมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 การประเมินความพึงพอใจ โดย การนำสื่อมัลติมีเดีย เรื่อง การผลิตมัลติมีเดีย เพื่อถ่ายทอดวิธีชีวิตเกษตรภาคอีสานไปให้กลุ่มเป้าหมายรับชม จำนวน 20 คน มีขั้นตอนดังนี้

4.1.2.1 นำผลงานมาจัดนิทรรศการให้นักศึกษาและผู้สนใจได้ชม

นักศึกษาให้ความสนใจในการจัดนิทรรศการ

4.1.2.2 แจกวัสดุประสงคิให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลทั่วไปทราบถึง วัสดุประสงคิในการวิจัยและขั้นตอนการทดลอง

4.1.2.3 นำสื่อเปิดให้กลุ่มตัวอย่างได้รับชมมัลติมีเดีย เรื่อง การผลิตมัลติมีเดีย เพื่อถ่ายทอดวิธีชีวิตเกษตรภาคอีสาน ทั้ง 3 เพลง

4.1.2.4 ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความพึงพอใจเมื่อรับชมมัลติมีเดีย จบแล้ว ทำการประเมินความพึงพอใจ แล้วนำมาวิเคราะห์และแปรผลข้อมูลต่อไป

4.2 การวิเคราะห์และแปรผลข้อมูล

4.2.1 ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การประเมินด้านความพึงในการชมมัลติมีเดียของ บุคคลทั่วไป ค่าสถิติที่ใช้คือ

ค่าร้อยละคำนวณได้จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = (X/N) * 100$$

X = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต (ค่าเฉลี่ย)

$$\bar{X} = \sum Xi / N$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของสื่อ

$\sum Xi$ = ผลของคะแนนที่ทำการประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

N = จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\frac{X}{N}$ = ค่าคะแนนแต่ละคน

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

n = จำนวนข้อมูล

4.2.2 การแปรผลข้อมูล

การให้คะแนนในการประเมินความพึงพอใจด้านต่างๆ ได้แบ่งการให้คะแนนออกเป็น 3 ระดับดังนี้

3 หมายถึง ดี

2 หมายถึง ปานกลาง

1 หมายถึง น้อย

4.2.3 เกณฑ์ในการแปรผลข้อมูล

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งการแปรผลข้อมูลออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งความหมายดังนี้

2.34 - 3.00 = ดี

1.67 - 2.33 = ปานกลาง

1.00 - 1.66 = น้อย

4.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินคุณภาพความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป ทำการวัดความพึงพอใจ โดยการใช้แบบประเมินการพึงพอใจแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบตาราง คำอธิบายและแปรผลโดยการบรรยาย

บทที่ 4

ผลการทดลอง

(Results)

โครงการการผลิตมิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตมิวสิควีดีโอถ่ายทอดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรภาคอีสานที่มีคุณภาพ โดยทำการทดลองเพื่อประเมินความพึงพอใจกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลทั่วไป จำนวน 20 คน ซึ่งมีผลการทดลองดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	จำนวน(n=20)	ร้อยละ
<u>ภูมิลำเนา</u>		
กรุงเทพฯ/ปริมณฑล	8	40
ต่างจังหวัด	12	60
<u>อายุ</u>		
19 ปี	2	10
21 ปี	10	50
22 ปี	8	40
<u>เพศ</u>		
ชาย	10	50
หญิง	10	50
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ปริญญาตรี	20	100

จากตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้กรอกแบบประเมินความพึงพอใจจำนวน 20 ท่าน ประกอบด้วย ภูมิลำเนา อายุ เพศ ระดับการศึกษา

ภูมิลำเนา

จากการตอบแบบประเมินมิวสิควีดีโอ เรื่อง การผลิตมิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบประเมินมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 60 และบุคคลที่อยู่กรุงเทพฯและปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ว่าจะเริ่มการใช้เป็นเอกสารอ้างอิงต่อไปโดยอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อายุ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบประเมินมีอายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 อายุ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 และอายุ ปีคิดเป็นร้อยละ 10

เพศ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบประเมินเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 50 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 50

ระดับการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบประเมินมีทั้งหมด มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีทั้งหมด นั่นคือ ร้อยละ 100

2. ผลการวัดความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1 การนำเสนอมีการจูงใจและความน่าสนใจ	3	0	ด
2 เพลงและภาพมีเนื้อหาสอดคล้องกัน	2.95	0.22	ด
3 การตัดต่อจัดเรียงเนื้อหาภาพ	2.90	0.31	ด
4 ความคมชัดของภาพ	2.85	0.37	ด
5 เนื้อร้องเข้ากับวัตถุประสงค์	2.95	0.22	ด
6 เนื้อร้องสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึก	2.95	0.22	ด
7 ทำนองจังหวะมีความไพเราะ	2.80	0.41	ด
8 ดนตรีเหมาะสมกับเสียงเพลง	2.85	0.37	ด
9 ตัวอักษรเพลงมองเห็นได้ชัดเจน	2.45	0.51	ด
10 ความยาวของเพลงมีความเหมาะสม	2.90	0.31	ด
11 กล้องบรรจุภัณฑ์มีความสวยงาม	2.60	0.50	ด
12 การนำเสนอถ่ายทอดวิถีชีวิตภาคอีสาน	2.85	0.37	ด
13 ภาพกับเพลงมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	2.85	0.37	ด
ค่าเฉลี่ยรวม	2.83	0.32	ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้วยประการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจในการชมมิวสิควีดีโอของบุคคลกลุ่มตัวอย่าง พบว่าระดับความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 โดยเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า หัวข้อการนำเสนอมีการจูงใจและความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และหัวข้อตัวอักษรเพลงมองเห็นได้ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
บทวิจารณ์และสรุป
(Conclusion)

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง โครงการผลิตมิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรภาคอีสาน โดยทำการประเมินความพึงพอใจในการชมมิวสิควีดีโอโดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลทั่วไป ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 2.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าหัวข้อการนำเสนอมีการจูงใจและน่าสนใจที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนหัวข้อตัวอักษรเพลงมองเห็นได้ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ามิวสิควีดีโอนี้มีคุณภาพที่ดีสามารถถ่ายทอดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรภาคอีสานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิจารณ์ผลการศึกษา

การผลิตมิวสิควีดีโอจนสำเร็จออกมาเป็นสื่อนั้น ได้นำสื่อไปประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มตัวอย่าง และการวิจารณ์จากอาจารย์กรรมการสอบปัญหาพิเศษ โดยมีทั้งข้อดี และข้อบกพร่องในหลายๆเรื่อง ซึ่งผู้จัดทำจะได้อธิบายถึงปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขสื่อให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมได้ และมีวิธีการแก้ไขให้การผลิตรายการออกมาให้ดียิ่งขึ้นได้

ข้อดี

- เพลงที่ 1 สัญญาบ้านนอกมีการจัดเรียงเนื้อหาภาพและเพลง ได้เข้าใจง่ายสามารถสื่อความหมายและอารมณ์ได้ดี
- เพลงที่ 2 ถิ่นอีสาน สามารถสื่ออารมณ์ ความหมาย และความเป็นอีสานได้
- เพลงที่ 3 เทคนิคอ้อลา มีเนื้อหาเพลงและดนตรีที่มีความไพเราะสนุกสนาน สามารถสื่ออารมณ์และความหมายได้ดี

ข้อบกพร่อง

- เพลงที่ 1 สัญญาบ้านนอก ความหมายของมิวสิควีดีโอที่ผลิตไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ เป็นภาพบรรยากาศทั่วไป ไม่สามารถเจาะจงว่าเป็นอีสานได้เลย
- เพลงที่ 2 ถิ่นอีสาน เนื้อหาภาพยังมีน้อยเกินไป ภาพบางภาพไม่สามารถสื่อความหมายเข้ากับเพลงได้
- เพลงที่ 3 เทคนิคอ้อลา มีเนื้อหาภาพที่บอกถึงการเรียนการสอนน้อย ควรมีการเรียนการสอนให้มากกว่านี้ เพื่อสื่อถึงชีวิตนักศึกษาที่ชัดเจนขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา

จากการผลิตมิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรรมภาคอีสานได้พบปัญหาและอุปสรรค คือ

1. ผู้จัดทำไม่มีการเตรียมการผลิตที่ดี ไม่ค่อยเอาใจใส่ในเรื่องของการเขียนบทและกระบวนการผลิตมิวสิควีดีโอ
  - 2. แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำมิวสิควีดีโอมีน้อย
  3. ผู้จัดทำถ่ายภาพมาไม่ครบตามเนื้อหาเพลงที่แต่งไว้ได้หมดในบางเพลง และไม่มีเวลาพอที่จะไปถ่ายทำภาพมาแก้ไขสื่อได้ เนื่องจากมีเวลาจำกัด
  4. ข้อมูลเดิมที่ทำการติดต่อไว้แล้ว ข้อมูลได้ถูกลบออกเครื่องตัดต่องานทั้งหมด
  5. ในการตัดต่อภาพไม่สามารถตัดต่อคนร้องให้ตรงกับเสียงเพลงได้ เนื่องจากคนร้องไม่ได้นำเพลงไปเปิดฟังตอนถ่ายทำ
  6. ผู้แสดงในมิวสิควีดีโอบางตอนแสดงไม่สมกับบทบาท ผู้แสดงมีน้อย รวมทั้งการขาดแคลนเครื่องแต่งกาย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการผลิตมิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรรมภาคอีสานในครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้สำหรับผู้ที่มีสนใจในการทำมิวสิควีดีโอครั้งต่อไป ดังนี้

1. ในการผลิตมิวสิควีดีโอ ควรเลือกตัวแสดงที่มีความสามารถในการแสดงบทบาทได้ดี และหาตัวแสดงให้ได้หลายคนเพื่อจะได้ภาพที่ออกมาดูมีคุณภาพ ดูแล้วไม่น่าเบื่อได้ รวมทั้งเตรียมความพร้อมเรื่องอุปกรณ์ในการถ่ายทำ และควรเตรียมเครื่องแต่งกายผู้แสดงให้เหมาะสมกับเนื้อหา
2. ควรมีการศึกษาข้อมูลและทฤษฎีให้จริงจัง และเตรียมการผลิตโดยศึกษาขั้นตอนไว้ตั้งแต่เนิ่นๆ เพื่อจะทำให้การผลิตเป็นไปอย่างเรียบร้อยและสมบูรณ์ตรงตามเวลาที่กำหนด
3. ในการที่จะตัดต่อภาพคนร้องให้ปากตรงกับเสียงเพลงควรนำเพลงที่ร้องไปเปิดฟังแล้วร้องตามไปด้วยในขณะที่ถ่ายทำ
4. ผู้จัดทำควรลดการเป็นศิลปินและการใช้อารมณ์ส่วนตัวในการจัดทำลงบ้าง แต่เพิ่มความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้สำเร็จและออกมาดีที่สุดในที่สุด
5. ปัญหาต่างๆ ที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ควรอธิบายลงไปในรูปแบบเล่มให้สมบูรณ์ เพื่อผู้ที่จะจัดทำมิวสิควีดีโอในครั้งต่อไป ได้ทราบและนำไปปฏิบัติตามอย่างถูกวิธี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

เติม วิภาคย์พจนกิจ. 2546. ประวัติศาสตร์อีสาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รักसानต์ วิวัฒน์สินอุดม. 2546. นักสร้าง สร้างหนัง หนังสือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์. 2533. วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล. กรุงเทพฯ : บริษัทสารมวลชน จำกัด.

สมชาย นิลอาธิ. 2541. วิถีความคิด-วิถีชีวิตชาวอีสาน. มหาสารคาม : อาศรมวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สาร สารทัศน์นันทน์. 2534. ฮีตสิบสองคองสิบสี่ฉบับย่อ. เลย์ : เมืองเลยการพิมพ์.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2540. ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

S.E. Carlson. 1999. Audiovisual Poetry or Commercial Salad of Images? - Perspectives on Music Video Analysis.

The American Heritage Dictionary of the English Language. 2004. Fourth Edition Copyright 2004, 2000 by Houghton Mifflin Company. Published by Houghton Mifflin Company.

The Columbia Electronic Encyclopedia. 2003. Sixth Edition Copyright. Columbia University Press.

Wikipedia information. 2005. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://wikipedia.org/wiki/Music_video.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

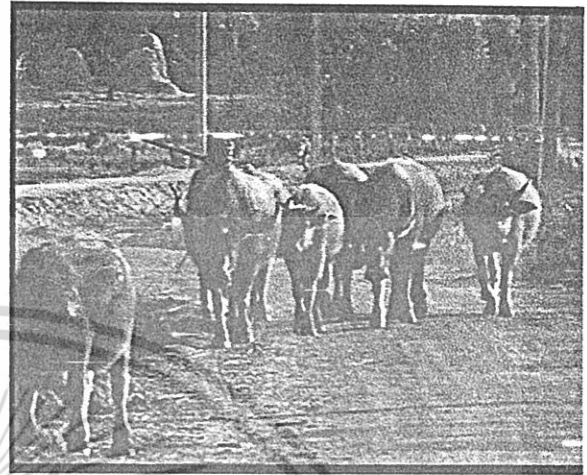
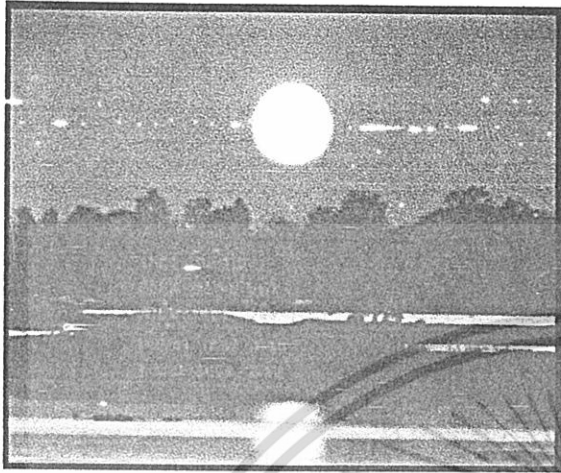

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างเพลงถิ่นอีสาน

เขตชลประทานเวียงจันทน์ สิบสองพันปี

การเกษตรพื้นบ้านแบบดั้งเดิมของอีสาน

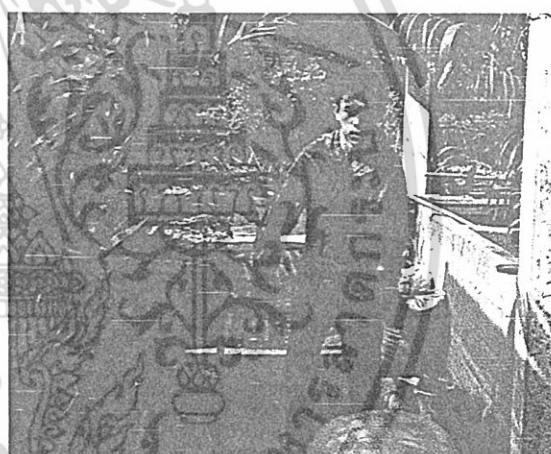
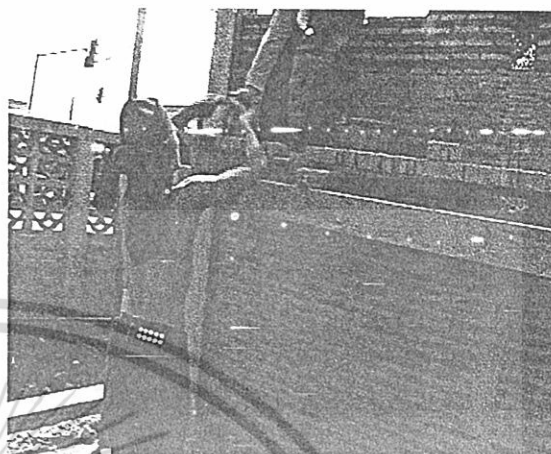
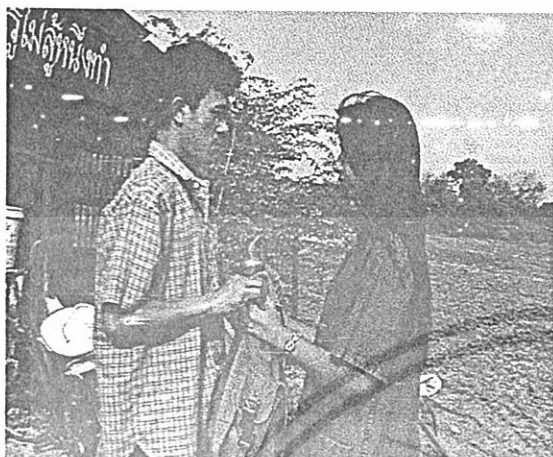
ที่นั่งรับประทานอาหารที่บ้านชนบทอีสาน

ผาดึงพื้ดอที่อ้อยวงแคนป่า บ้านดอนทรายบุรีรัมย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างเพลงสัญญาบ้านนอก

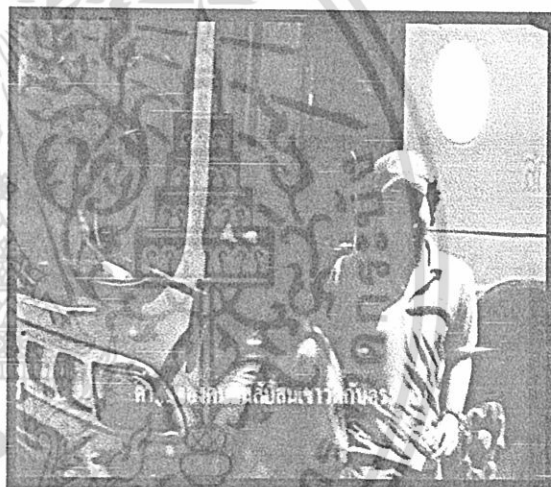
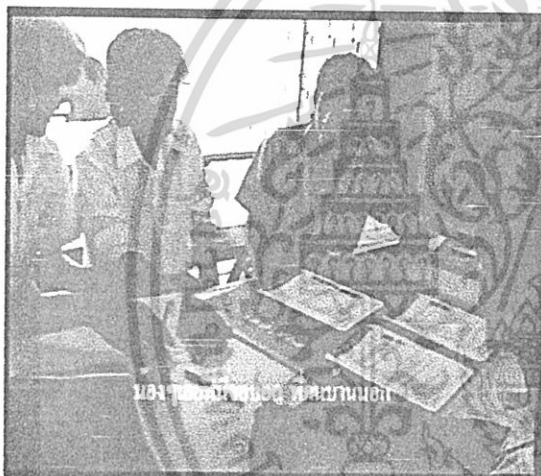

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างเพลงเทคนิคอ้ำลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและเนื้อหา มี 3 ท่าน ได้แก่

ด้านสื่อ

1. อาจารย์ปรีชา สมพีช อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ สาขานิเทศศาสตร์
การศึกษา ศษม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์โสธยา งามสนิท อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ สาขานิเทศศาสตร์
การศึกษา วม. (วารสารศาสตรมหาบัณฑิต) ม.ธรรมศาสตร์

ด้านเนื้อหา

3. นาย สุทัศน์ เอมรัตน์ ภูมิฉำเนา ศรีสะเกษ
การศึกษา ปริญญาตรี นิเทศศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัย เซนต์จอร์จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

- แบบประเมินความพึงพอใจของโครงการผลิตมิวสิควิดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรรมภาคอีสาน
- ตัวอย่างแบบประเมินความพึงพอใจที่ประเมินแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความพึงพอใจ
โครงการผลิตมิวสิควิดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน

ข้อมูลส่วนตัว

เพศ ชาย หญิง อายุ.....ปี

อาชีพ..... ภูมิลำเนา .....

วัตถุประสงค์ เพื่อผลิตมิวสิควิดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรภาคอีสาน

กลุ่มเป้าหมาย บุคคลทั่วไปที่สนใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของภาคอีสาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓)ลงในช่องระดับความต้องการที่ท่านพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ลำดับความพึงพอใจ		
	3 มาก	2 ปาน กลาง	1 น้อย
1. การนำเสนอมีการจูงใจและความน่าสนใจ			
2. เพลงและภาพมีเนื้อหาสอดคล้องกัน			
3. การตัดต่อจัดเรียงเนื้อหาภาพ			
4. ความคมชัดของภาพ			
5. เนื้อร้องเข้ากับวัตถุประสงค์			
6. เนื้อร้องสื่อถึงอารมณ์ ความรู้สึก ตามวัตถุประสงค์			
7. ทำนอง จังหวะดนตรี มีความไพเราะ			
8. ดนตรีเหมาะสมกับเสียงร้อง			
9. ตัวอักษรเพลงมองเห็นได้ชัดเจน			
10. ความยาวของเพลงมีความเหมาะสม			
11. กล้องบรรจุภัณฑ์มีความสวยงาม			
12. การนำเสนอในมิวสิควิดีโอ ถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน			
13. ภาพกับเพลงประกอบมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความพึงพอใจ
โครงการผลิตมิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน

ข้อมูลส่วนตัว

เพศ ชาย หญิง อายุ.....21.....ปี

อาชีพ.....ผู้กำกับ..... ภูมิลำเนา.....อุดรธานี.....

วัตถุประสงค์ เพื่อผลิตมิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรภาคอีสาน
กลุ่มเป้าหมาย บุคคลทั่วไปที่สนใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของภาคอีสาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓)ลงในช่องระดับความต้องการที่ท่านพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ลำดับความพึงพอใจ		
	3 มาก	2 ปาน กลาง	1 น้อย
1. การนำเสนอมีการจูงใจและความน่าสนใจ	✓		
2. เพลงและภาพมีเนื้อหาสอดคล้องกัน	✓		
3. การตัดต่อจัดเรียงเนื้อหาภาพ	✓		
4. ความคมชัดของภาพ	✓		
5. เนื้อร้องเข้ากับวัตถุประสงค์	✓		
6. เนื้อร้องสื่อถึงอารมณ์ ความรู้สึก ตามวัตถุประสงค์	✓		
7. ทำนอง จังหวะดนตรี มีความไพเราะ	✓		
8. ดนตรีเหมาะสมกับเสียงร้อง	✓		
9. ตัวอักษรเพลงมองเห็นได้ชัดเจน		✓	
10. ความยาวของเพลงมีความเหมาะสม	✓		
11. กล้องบรรจุกฎณ์ที่มีความสวยงาม	✓		
12. การนำเสนอในมิวสิควีดีโอ ถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน	✓		
13. ภาพกับเพลงประกอบมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	✓		

ข้อเสนอแนะ

.....
 .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความพึงพอใจ
โครงการผลิตมิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน

ข้อมูลส่วนตัว

เพศ ชาย หญิง อายุ...๒๑.....ปี

อาชีพ.....มัคณิก ๒๓..... ภูมิลำเนา.....วงศาทมฉนวนนคร.....

วัตถุประสงค์ เพื่อผลิตมิวสิควีดีโอเพื่อถ่ายทอดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรภาคอีสาน
 กลุ่มเป้าหมาย บุคคลทั่วไปที่สนใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของภาคอีสาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓)ลงในช่องระดับความต้องการที่ท่านพิจารณาตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ลำดับความพึงพอใจ		
	3 มาก	2 ปาน กลาง	1 น้อย
1. การนำเสนอมีการสนใจและความน่าสนใจ	✓		
2. เพลงและภาพมีเนื้อหาสอดคล้องกัน	✓		
3. การตัดต่อจัดเรียงเนื้อหาภาพ	✓		
4. ความคมชัดของภาพ		✓	
5. เนื้อร้องเข้ากับวัตถุประสงค์	✓		
6. เนื้อร้องสื่อถึงอารมณ์ ความรู้สึก ตามวัตถุประสงค์	✓		
7. ทำนอง จังหวะดนตรี มีความไพเราะ	✓		
8. ดนตรีเหมาะสมกับเสียงร้อง		✓	
9. ตัวอักษรเพลงมองเห็นได้ชัดเจน		✓	
10. ความยาวของเพลงมีความเหมาะสม	✓		
11. กล้องบรรจุก็นท์มีความสวยงาม	✓		
12. การนำเสนอในมิวสิควีดีโอ ถ่ายทอดวิถีชีวิตเกษตรกรภาคอีสาน	✓		
13. ภาพกับเพลงประกอบมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	✓		

ข้อเสนอแนะ

ควรทำ/สพอ/พลบ ๕ นาที ใน ๓ นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางแสดงเวลาและแผนการดำเนินงาน

รายละเอียดการดำเนินงาน

	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
1. รวบรวมและศึกษาเอกสารข้อมูลเพื่อจัดทำโครงร่างฯ	←→					
2. วางโครงเรื่องแต่งเพลง ลำดับเนื้อหา	←→					
3. สอบโครงร่างปัญหาพิเศษ			←→			
4. เขียนสคริปต์ของการถ่ายทำ และStoryboard				←→		
5. ออกพื้นที่ถ่ายทำมิวสิควีดีโอ				←→		
6. นำมาตัดต่อภาพและเพลงที่แต่งไว้					←→	
7. นำสื่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ					←→	
8. จัดแสดงนิทรรศการผลงาน					←→	
9. จัดทำรูปเล่มปัญหาพิเศษฉบับสมบูรณ์					←→	
10. สอบปัญหาพิเศษ						←→

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรัพยากรและงบประมาณที่จะใช้ (Required Budget and Resource)

การจัดทำโครงการในครั้งนี้มีการใช้ทรัพยากรทั้งในส่วนของเครื่องมืออุปกรณ์ รวมทั้งวัสดุใช้สอยต่างๆและงบประมาณที่ใช้เพื่อดำเนินงานสำเร็จลุล่วง ดังนี้

1. ทรัพยากรที่ใช้ในการศึกษา

1.1 เครื่องมือและอุปกรณ์

1.1.1 คอมพิวเตอร์ระบบมัลติมีเดีย CPU Pentium 4 RAM 256 MB HDD 80 GB และมีระบบปฏิบัติการ Window XP

1.1.2 โปรแกรม Adobe Premiere Pro และ Edius

1.1.3 โปรแกรม Adobe Photoshop 8.0

1.1.4 โปรแกรมทำตัวอักษรเพลง

1.1.5 กล้องถ่ายวีดีโอระบบดิจิตอล

1.1.6 เครื่องบันทึกเสียง

1.1.7 ไมโครโฟนบันทึกเสียง

1.1.8 กีตาร์โปร่งไฟฟ้า

1.1.9 เม้าส์ออร์แกน(หีบเพลง)

1.1.10 Reflex

1.2 วัสดุใช้สอย

1.2.1 Tape

1.2.2 แผ่นDVD

1.2.3 กระดาษ

2. งบประมาณ

ค่าวัสดุในการจัดทำสื่อ	500 บาท
ค่าเดินทางเพื่อไปถ่ายทำ	2,000 บาท
ค่าเอกสารจัดทำรูปเล่ม	1,000 บาท
รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	3,500 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-นามสกุล นาย วีรชัย รุ่งรามมา

วัน เดือน ปี เกิด 8 ตุลาคม 2525

สถานที่เกิด จังหวัดอุดรธานี

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ.2532-2539 ร.ร บ้านจันศรีวิไล ต.บ้านจัน อ.เมือง จ.อุดรธานี

ปี พ.ศ.2539-2542 ร.ร ราชนูทิศ 2 อุดรธานี

ปี พ.ศ.2542-2545 วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี

แผนกวิชา ช่างยนต์ (ภาคเช้า ปกติ)

วุฒิมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ปี พ.ศ.2545-2547 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา

คณะเครื่องกล แผนกวิชา ช่างเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร

วุฒิมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ปี พ.ศ.2547-2549 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คณะเทคโนโลยีการเกษตร ภาควิชาเทคนิคเกษตร

สาขาวิชานิเทศศาสตร์เกษตร

วุฒิมัธยมศึกษา ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)

ที่อยู่ปัจจุบัน 59 ม.5 ต.บ้านจัน อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000

โทร 07-2433359

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้